

Volitve delegatov za V. kongres Komunistične partije Jugoslavije

Po oseh osnovnih partijskih organizacijah so v tem mesecu na sočasnih sestankih izvolili delegate za okrajne oziroma rajonske partijske konference. Člani Partije so na teh sestankih obravnavali pomen V. kongresa KPJ, pregledali delo svoje celice ter v diskusiji podrobno govorili o problemih partijskega dela v svoji organizaciji. Za delegate so v tajnih demokratičnih volitvah z listki izvolili najboljše iz svoje srede: predane, zeste partijske borbe, najboljše delavce-udarnike, in kmete, ki so tudi s svojim delom v industriji in kmetijstvu vzgled pravih komunistov. Na sestankih so sprejemali resolucije maršalu Titu in Centralnemu komiteju KPJ s sklepi za bodoče delo in izrazi predanosti in zaupanja partijskemu vodstvu.

Po izbranih volitvah v osnovnih partijskih organizacijah so se stali izvoljeni delegati na okrajnih in rajonskih partijskih konferencah, kjer so izbrali delegate za V. kongres.

PARTIJSKA CELICA V LITOSTROJU JE IZBRALA DELEGATE ZA RAJONSKO PARTIJSKO KONFERENCO

Na razpisu plenuma CK KPJ o V. kongresu je partijska celica v Litostroju ključala vse člane k volitvam delegatov za rajonsko partijsko konferenco, kjer so nato volili delegate za V. kongres v Beogradu.

Za ta veliki dogodek je bila sindikalna dvorana svečano okrašena z zastavami in slikami maršala Tita, Lenina in Stalina. V delovno predsedstvo so bili izvoljeni tovariši: Mencič Franc, Bedina Ivan in Pogačar Jakob, ki so predlagali dnevni red in vodili volitve. Tov. Černivec Franc, bivši partizan in dvakratni udarnik, je kot sekretar celice podal poročilo. Orisal je razvojno pot Komunistične partije Jugoslavije, njene težave in ovire ter prizadevanje protiljudskih režimov stare Jugoslavije, ki so hoteli z vsemi sredstvi zadušiti voditeljsko delovnega ljudstva. Orisal je junjsko pot, ki jo je prehodila Partija pod vodstvom tovariša Tita v dobi oboževanega boja za svobodo jugoslovanskih narodov in za pravičnejši družbeni red. »Na tisoče najboljših komunistov je darovalo svoja življenja za stvar Partije in za svobodo naših narodov,« je dejal tov. Černivec.

Nato je poročal o delu in razvoju partijske organizacije v Litostroju. Celica je bila ustanovljena 7. avgusta 1946. ob pričetku del na gradbišču Litostroja in je od takrat naglo rasla, ker so prihajali partiji od drugod in bili sprejeti kot novi člani bivši partizani, današnji udarniki, najboljše delavci in nameščenci. Samo iz SKOJ-a je bilo v zadnjem času sprejetih v Partijo 31 članov, kar dokazuje, da celica pravilno razume pomen vzgoje mladih komunistov. Od ustanovitve naprej je partijska organizacija vztrajno premagovala vse težave v tovarni. Komunisti so se neprestano borili proti različnim težavam v podjetju, pri dobavi materiala in razširitvi obrata. Komunisti so pomagali v sindikalnih in drugih organizacijah. »Litostroj je naša nova tovarna, ponos delovnega ljudstva Jugoslavije in igra veliko vlogo v izvajanju petletnega plana. Neprestano se razvija in raste. V tovarno prihajajo novi delavci in nameščenci iz raznih krajev. Zato moramo odpravljati razna trenja in napake, neprestano dvigati zavednost delavstva in skrbeti za vzgojo novih članov Partije,« je poudaril sekretar Černivec. Nato je opozoril tudi na budnost vseh članov ter ugotovil, da mora partijska organizacija nuditi več pomoči SKOJ-u in organizaciji Ljudske mladine v tovarni, zato ker je ravno mladina tista, iz katere bodo rasli novi komunisti in novi udarniki. Kritiziral je tudi, da so se nekateri člani preveč izgubljali v raznih drobnarijah in niso imeli vedno najvažnejših nalog pred očmi.

Po poročilu sekretarja Černivca je v diskusiji dejal bivši partizan tov. Zupan: »Odvaditi se moramo tega, da bi vedno čakali samo na direktive. Vsak komunist mora znati tudi samostojno reševati naloge.« Tov. Podbevšek pa je poudaril, da se ne sme nikoli več zgoditi, da bi ležali stroji zunaj na dežju in rjaveli, kot je bil to že primer. »Tako neodgovorno ravnanje povzroča obutno materialno škodo, hkrati pa škoduje ugledu naše partijske organizacije in naši tovarni sploh.« V živahni diskusiji so nato še drugi člani predlagali konkretne ukrepe za znižanje proizvodnih stroškov, za izboljšanje sistema tekmovanja, izpolnitev dela po načinu brigad in za boljše strokovno izobrazbo.

V počastitev velikega dogodka v življenju Komunistične partije Jugoslavije — V. kongresa — in v znak predanosti voditelju Partije maršalu Titu in CK KPJ je partijska celica sprejela vrsto novih obveznosti. Predvsem bo naloga vsakega komunisti, da bo vzgajal nove člane in pomagal v množičnih organizacijah v tovarni. Komunisti bodo z zgledom pomagali pri študiju z orodjem in potrošnim materialom. Znižali bodo količino izmedkov, ki nastanejo v produkciji. Vso skrb bodo posvečali še večjemu dvigu produkcije in brezobzirno razkrinkavali tiste, ki bi hoteli zavirati delo.

Ko je po končani diskusiji tov. Černivec ponovno razložil potek volitev, je bila izvoljena kandidacijska komisija, ki

ZVESTO BOMO SLEDILI VAŠEMU DELU IN GA PROUČEVALI

Centralnemu komiteju KPJ.

Zbrani na izrednem sestanku celice vasi Belsko se obvezujemo, da bomo do dneva V. kongresa KPJ izvedli naslednje:

1. Okrepili bomo disciplino in pomoč pri delu vseh članov, ki so bili na novo sprejeti v Partijo, ter jim pomagali pri izvrševanju nalog.
2. Strogo bomo vodili računa o pravici, kvaliteti in številu novega kadra, ki bo sprejet v SKOJ — avangardo mladine in rezervno KPJ.
3. Okrepili bomo organizacijo Zveze borcev in aktivistov NOV.
4. Poglobili bomo svoje delo v množičnih organizacijah ter jim povsod nudili svojo pomoč.
5. Ves prosti čas bomo uporabili za lastno politično in ideološko izgradnjo.

Pozdravljamo Vas celica vasi Belsko in vam želi plodovitih uspehov v delu, ki mu bomo zvesto sledili in ga proučevali. Celica vasi Belsko

CELICA PREDJAMA CENTRALNEMU KOMITEJU KPJ

Člani celice Predjama smo se zbrali na sestanku, na katerem smo izvolili najboljše člane za okrajno partijsko konferenco v upanju, da bodo na tej konferenci izvolili res najboljše ljudi, ki bodo zastopali naše vrste na V. kongresu KPJ, povedali vse naše težkote in nam prinesli nove naloge in direktive za nadaljnje delo.

Obljubljam vam, da se bomo s svojim delom v bodoče še bolj izkazali, zlasti pri utrjevanju odborov OF pri razširitvi organizacije Zveze borcev, pri gradnji zadržnih domov in raznih drugih delih. Posebno paznjo pa bomo posvetili našim zadržam, iz katerih bomo izločili vse spekulantske elemente in jih nadomestili z novimi, poštenimi ljudmi, ki bodo stremeli k napredku in blagostanju našega delovnega ljudstva.

Zahvaljujemo se CK KPJ za njegovo modro vodstvo in obljubljam, da ne bomo zašli s poti, ki nam jo je začrtala naša Partija pod vodstvom maršala Tita. Celica Predjama

PARTIJSKA KONFERENCA JESENIŠKEGA OKRAJA

Na Jesenicah je bila 15. t. m. okrajna partijska konferenca za volitve delegatov na V. kongres KPJ. Prisostvoval je tudi sekretar Centralnega komiteja KPS tovariš Miha Marinko. V delovno predsedstvo konference so bili izvoljeni Lado Mazovec, Jakob Medja, Jože Mihelič, Franc Dijak in Stanko Kocjančič.

Tovariš Miha Marinko je podal politični referat, v katerem je nakazal dosežani razvoj in borbo Komunistične partije Jugoslavije za zgraditev socializma v naši deželi. Tovariš Voljč Ignac, sekretar Okrajnega komiteja KPS Jesenice, je nato podal poročilo o organizacijskih vprašanjih Partije v okraju. Govoril je o organizacijskem utrjevanju in naraščanju Partije, o notranjih partijskih vprašanjih, posebej je ocenil ideološko izgradnjo članov Partije in delo Partije v tovarni na Jesenicah in na vaseh, njen odnos do množičnih organizacij itd. Ob koncu referata je tovariš Voljč nakazal konkretne naloge partijskih organizacij v jeseniškem okraju v bodočem delu.

V diskusiji po obeh referatih so sodelovali tov. Lojze Mlakar, Ivo Svetina, Janko Torkar in še drugi številni člani Partije, ki so s primeri iz dela posameznih celic prikazali pomanjkljivosti v dosedanjem delu in predlagali razne konkretne ukrepe za njihovo odstranitev. Ob koncu diskusije so sprejeli sklepe za nadaljnje partijsko delo v okraju. Partijske organizacije bodo razlagale množicam med-

Zveza borcev NOV Slovenije primorskim partizanom

Zveza borcev NOV Slovenije iskreno pozdravlja konferenco primorskih partizanov. Borbeni duh, kakršen je bil značilen za naše skupne napore pri uničenju fašizma, naj tudi delo vaše partijske organizacije vodi k uredničenju zastavljenih ciljev. Pripravični smo, da boste vselej in dosledno čuvali svetle tradicije protifašistične borbe za zmago svobodoljubnih demokratičnih idej. Trdna bratska povezanost slovenskih in italijanskih protifašističnih borcev v Trstu naj bo tudi v bodoče svetel zgled sodelovanja narodov v skupni borbi proti mednarodni reakciji za pravice delovnega ljudstva, za zmago svobode in napredka vsega človeštva.

Ker so nam anglo-ameriški organi odbili potna dovoljenja, se vašega zborovanja žal ne moremo udeležiti. Izra-

žamo vam svoje borbeno tovarištvo s pozdravom: Smrt fašizmu — svoboda narodu! Zveza borcev NOV Slovenije

Sprejem zunanjih ministrov pri predsedniku Poljske

Varsava, 25. junija (Tass). Predsednik vlade Poljske republike Cyrankiewicz je priredil v čast zunanjih ministrov sprejem, katerega so se udeležili vsi udeleženci konference vzhodnih držav.

Sprejema so se tudi udeležili predsednik Poljske republike Bierut, podpredsednik vlade Kozički, minister za zunanje zadeve Modzelewski, minister za narodno obrambo maršal Zymierski in drugi člani poljske vlade.

IZ DANASNJE STEVILKE:

Konferenca zunanjih ministrov vzhodnih držav v Varšavi
Poziv AFŽ za vpisovanje ljudskega posojila
V proračunu Ljubljana-Center se zrcali skrb ljudske oblasti za delovnega človeka

Skrb našega ljudstva in države za mater in otroka
Denarna reforma v sovjetski okupacijski coni

KONFERENCA ZUNANJH MINISTROV VZHOD. DRŽAV V VARŠAVI

Izjava zunanjih ministrov Sovjetske zveze, Albani e, Bolgarije, Češkoslovaške, Jugoslavije, Poljske, Rumunije in Madžarske

ob sklepih londonske konference glede Nemčije

Varsava, 25. junija (PAP): Tu je bilo objavljeno naslednje poročilo: »Na pobudo vlad ZSSR in Poljske se je pričela 23. junija v Varšavi konferenca zunanjih ministrov ZSSR, Albanije, Bolgarije, Češkoslovaške, Madžarske, Jugoslavije, Poljske in Rumunije.

Na konferenci so navzoči namestnik predsednika vlade in zunanji minister ZSSR Molotov, predsednik vlade in zunanji minister Albanije Hodža, podpredsednik vlade in zun. minister Bolgarije Kolarov, zun. minister Češkoslovaške Clementis, zunanji minister Jugoslavije Simić, zunanji minister Poljske Modzelewski, zunanji minister Rumunije Pauker in zunanji minister Madžarske Molnar. Na konferenci proučujejo sklepe londonske konference o Nemčiji.

Konferenco je otvoril zunanji minister Poljske Modzelewski, nakar je predsednik vlade Cyrankiewicz pozdravil zunanje ministre. Zunanji ministri, ki se udeležujejo te konference, so se zahvalili poljski vladi za gostoljubnost. Za predsednika na prvi seji je izvoljen poljski zunanji minister Modzelewski.

24. junija se je začelo posvetovanje zunanjih ministrov. Dopoldanske mu zasledovali zunanji minister ZSSR Molotov, na večernem pa zunanji minister Rumunije Ana Pauker. Na posvetovanju so izdelali ob sklepih londonske konference o Nemčiji naslednjo izjavo:

7. junija so objavili komuniké o zaključku londonske konference treh držav — ZDA, Velike Britanije in Francije — o nemškem vprašanju. Komuniké vsebuje sklepe o Nemčiji, o glavnih političnih in gospodarskih vprašanjih, ki so jih sprejeli na omenjeni tajni konferenci, kakor tudi o spremembi zapadnih mej Nemčije, čeprav je iz poročil, ki so se pojavila v tisku, razvidno, da je komuniké zamožljive nekatere na konferenci sprejete sklepe.

Londonsko konferenco so sklicali v nasprotju s potsdamskim sporazumom, po katerem morajo vprašanja, ki zadevajo Nemčijo, reševati štiri države — Sovjetska zveza, ZDA, Velika Britanija in Francija. Razpravljanje o teh vprašanjih so zaupali Svetu zunanjih ministrov, sestavljenem iz predstavnikov teh držav. Prav tako ne moremo iti mimo dejstva, da so pozvali na to ločeno posvetovanje treh držav tudi države Beneluxa (Belgijo, Nizozemsko in Luksemburg), čeprav na njem niso sodelovale države, ki meje na Nemčijo, kakršni sta Poljska in Češkoslovaška, kakor tudi ne druge neposredno prizadete države.

Sklicanje ločene londonske konference o nemškem vprašanju pričča, da imajo vlade ZDA, Velike Britanije in Francije, ki so organizirale to posvetovanje, namen uničiti Svet zunanjih ministrov, ki so ga ustanovili na potsdamski konferenci, kakor tudi uničiti nadzorstvo štirih nad Nemčijo, ustanovljeno še prej po sporazumu štirih držav. Ta kršitev prejšnjih sporazumov med ZDA, ZSSR, Veliko Britanijo in Francijo o nemškem vprašanju, kakor tudi kršitev obveznosti glede posvetovanja s prizadetimi državami, sta znani vsemu svetu in rušita potsdamski sporazum o demilitarizaciji in demokratizaciji Nemčije, katerega namen je preprečiti ponovitev nemškega napada v bodočnosti.

Te kršitve veljavnih sporazumov o Nemčiji ne posegajo samo v življenjske interese štirih držav, ki so zasedle Nemčijo in držav, ki so bile žrtve nemškega napada, ampak tudi v koristi vseh evropskih držav, ki streme po vzpostavitvi krepkega in trajnega miru v Evropi.

Znano je, da določata sporazuma v Jalti in Potsdamu razorožitev in uničenje vojne industrije Nemčije, uničenje podlage nemškega militarizma, preprečenje obnovitve Nemčije kot napadalne države in spremembo Nemčije v miroljubno demokratično državo. Prav tako določata sporazuma v Jalti in Potsdamu, da mora Nemčija plačati reparacije in s tem vsaj delno povrniti škodo državam, ki so trpele zaradi nemškega napada.

Sklepi londonske konference treh držav, na katerih so sodelovale tudi države Beneluxa, zasledujejo druge cilje. Ti sklepi popolnoma odklanjajo demilitarizacijo in demokratizacijo Nemčije, spremembo Nemčije v miroljubno in demokratično državo in sploh zamožljive reparacijske obveznosti Nemčije. Londonski sklepi nimajo namena preprečiti možnosti novega nemškega napada, ampak spremeniti zapadni del Nemčije, predvsem pa porušiti težko industrijo v orodje za obnovo vojne zmogljivosti Nemčije, da bi to izkoristili za vojno-strateške cilje ZDA in Velike Britanije. Razumljivo je, da tak načrt ustvarja ugodne pogoje za obnovo nemškega napada.

Vzporedno s tem kažejo sklepi londonske konference v čem je glavni smisel zapadne vojaške zveze, ki so jo v zadnjem času ustanovile vlade Velike Britanije, Francije, Belgije, Nizozemske in Luksemburga pod pokroviteljstvom ZDA. Londonska konferenca, ki so se je udeležile tudi ZDA, si ni zastavila za cilj preprečenje novega nemškega napada, marveč druge cilje, in še bolj odkrito kot »zapadna vojaška zveza«, ki vključuje omenjenih pet držav. Ko je spoznala, da je nemogoče pritegniti celotno Nemčijo v vojaško-strateške načrte ZDA in Velike Britanije, stremi londonska konferenca za tem, da bi zapad-

ne cone Nemčije spremenila v podlago teh načrtov ter odcepila te cone od ostale Nemčije.

Sklepi londonske konference so usmerjeni na dokončno razkosanje in razdelitev Nemčije. Ker se je odrekla ustno priznati politično in gospodarsko enotnost Nemčije, o čemer so se prej izjavile vlade ZDA, Velike Britanije in Francije, je londonska konferenca pripravila sestavo vlade za zapadni del Nemčije, ki naj bi bila z ločenimi akcijami omenjenih držav odrezana od ostalega dela Nemčije. Zato je predvideno sklicanje posebne izvoljene ustanovne skupščine predstavnikov držav britanske, ameriške in francoske okupacijske cone, ki naj bi zagotovilo sestavo lutkovne vlade z zapadnim delom Nemčije, v kateri bi bili taki ljudje, ki bi bili pri srcu okupacijskim oblastem v zapadni coni ter v tesnih stikih z ameriškim in britanskim kapitalističnimi monopoli, ne bi bili pa povezani z nemškim ljudstvom ter bi bili sovražno razpoloženi do njegovega demokratičnega stremeljenja. To pomeni, da je sklenjena pogodba med ZDA, Veliko Britanijo in Francijo o izvedbi političnega in gospodarskega razkosanja in razdelitve Nemčije ter o sestavi takšne separatne vlade v zapadnih conah, ki mora nasprotovati upravičenim zahtevam nemškega ljudstva za enotnost in demokratizacijo Nemčije.

Poleg omenjenih ukrepov za politično razkosanje in razdelitev Nemčije izvajajo sedaj vlade ZDA, Velike Britanije in Francije nove ukrepe tudi za gospodarsko razkosanje Nemčije.

Takoj po koncu londonske konference so začele vlade ZDA, Velike Britanije in Francije izvajati ločeno denarno reformo v zapadnih conah Nemčije, ki so jo objavili 18. junija, čeprav je šel omenjeni komuniké molče preko sklepov londonske konference o tem vprašanju. Ločeno denarno reformo v zapadnih conah Nemčije so izvedli kljub očiti potrebi enotne denarne reforme za vso Nemčijo v skladu s sporazumom med ZSSR, ZDA, Veliko Britanijo in Francijo, kakor je predlagala sovjetska vlada. Mesto dosežanega enotnega sistema z enotno marko za vso Nemčijo, kakor je bilo to določeno sovečasno v sporazumu štirih držav, so izvedle vlade ZDA, Velike Britanije in Francije ločeno denarno reformo in za zapadni del Nemčije ustanovile posebno marko. To povzroča v gospodarskem pogledu oviro med zapadnim delom Nemčije in drugo Nemčijo in ustvarja nove številne težave za likvidacijo gospodarske zmešnjave in obnovo narodnega gospodarstva Nemčije.

Celotna denarna reforma v zapadnih conah Nemčije ima namen zagotoviti koristi za kapitaliste, predvsem pa za tiste nemške monopole, ki so tesno povezani z ameriškim in britanskim kapitalističnimi monopoli. To povzroča nevarnost, da se bosta povečala brezposelnost in poslabšal gnotni položaj delovnega ljudstva v zapadni del Nemčije, kakor tudi nove težave v gospodarskih odnosih z drugimi državami. To so nujne posledice londonske konference, katere sklepi bodo dokončno politično in ekonomsko razcepili in razdelili Nemčijo.

Politika razcepljanja in razdelitve Nemčije onemogoča sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo, brez katere ne moremo končati podaljšane vojne stanja in okupacijskega režima v Evropi. Ni slučajno, da komuniké o londonski konferenci ne govori o mirovni pogodbi z Nemčijo in da se ne dotika vprašanja priprav za mirovno pogodbo. Sklepi londonske konference ZDA, Velike Britanije in Francije ter sodelovanje Beneluxa potrjujejo, da vladam teh držav in nemškim krogom, ki so jim blizu, ni za čim prejšnjo sklenitev nemške mirovne pogodbe in čim prejšnji umik okupacijskih čet iz Nemčije.

Nadaljevanje na 2. strani.

LJUDSKO POSOJILO

Poziv AFŽ za vpisovanje ljudskega posojila

Žene Jugoslavije! Naša zvezna vlada je razpisala ljudsko posojilo petletnega plana. Posojilo pomeni prispevek vsega ljudstva in vsakega posameznika k povečanju proizvodnje zmožnosti naše države. Posojilo pomeni nove tovarne, električne centrale, rudnike, orodne stroje, bolnišnice, domove kulture itd. S tem, da vpisujemo posojilo, prispevamo k boljšemu življenju, naši bodočnosti in socializmu.

V naši prerojeni državi so žene enakopravni državljani in svobodni ljudje. Za enako delo enaka plača. Pravica in možnost samostojnega dela v tovarni, na polju in ustanovah pomeni gospodarsko samostojnost žene. To nam omogoča, da vpisujemo posojilo na svoje ime, da manifestiramo svojo enakopravnost in pospešimo ustvarjanje vseh materialnih možnosti, da bo enakopravnost čim popolnejša.

Žene Jugoslavije! Me smo tudi dosedaj vestno in pošteno izpolnjevale vsako nalogo, ki jo je od nas zahtevala borba za osvoboditev ljudstva in za boljše življenje. Ob tej priliki bomo s svojim denarjem prispevale k hitrejšemu in lažjemu uresničevanju vseljidskih nalog.

Delavke, s svojo množično udeležbo pri vpisovanju posojila boste kakor vselej vzgled vsem drugim ženam.

Žene-kmetice, delavke na naših po-

ljih! Vrsta ukrepov naše ljudske oblasti in obilnejši pridelki, ki jih daje dobra letina, vam omogočajo večje varčevanje denarja in večjo možnost vpisovanja posojila. S tem, da vpisujete posojilo, prispevate k dviganju kmetijstva, razvoju združništva, izgradnji združnih domov in šol ter za lepše življenje vaših otrok in za kulturno življenje.

Matere, omogočimo naši mladini in otrokom vpisovanje posojila, vlivajmo jim na ta način smisel za varčevanje, delavnost in ljubezen do domovine. Vpisovanje posojila pomeni prispevek za njihovo srečno mladost ter za sigurno in vedro bodočnost. Z vpisovanjem posojila bodo naše žene še enkrat pokazale trdno vero v svojo ljudsko državo, v našo Komunistično partijo, Ljudsko fronto in tovariša Tita, ki nas neustrašeno in neomajno vodi v smeri izgradnje socializma. Vpisovanje posojila naj bo še en odločen odgovor zapadnim imperialistom, sovražnikom naše države in naše svobode in sovražnikom srečnejšega življenja, ki ga gradimo sebi in svojim otrokom. Sovražnikom miru tudi tokrat povejmo, da smo s svojimi sredstvi in neizčrpni silami naših ljudskih množic trdno odločeni graditi sebi svojo srečo, neodvisnost države ter utrjevati njeno obrambno moč in braniti mir.

Centralni odbor AFŽ Jugoslavije

Kje pa vpisujejo posojilo

Tako so poizvedovali mnogi ljudje že v prvih dneh po razpisu ljudskega posojila. Mnogi ljudje se že zavezujejo, koliko bodo dali za posojilo. Treba je poudariti, da to še ni vpisovanje posojila. To se bo začelo šele 1. julija. No, pa večina članov sindikatov je zdaj že dobro poučenih o vseh glavnih predpisih in navodilih o posojilu, nekje pa ljudje še marsičesa ne vedo. Naloga komisij, množičnih organizacij in časopisja itd. pa je med drugim, da pojasnjujejo ljudem vse podrobnosti.

Kakšnih komisij? Če sledite stalno poročilom o ljudskem posojilu, ste tudi brali, da so bile ustanovljene republiške komisije za vpisovanje posojila. Takšna komisija je bila ustanovljena tudi v Ljubljani. Toda ta komisija bi ne mogla opraviti velikega področnega dela med ljudmi. Zato se te dni ustanavljajo še okrajne, mestne in krajevne komisije po vsej državi. V teh komisijah bodo sodelovali zaostopniki ljudskih oblasti in množičnih organizacij — skratka v njih bo zastopano vse ljudstvo. Komisije bodo opravljale vse delo z vpisovanjem posojila.

Za vpisovanje posojila so v večjih krajih, predvsem v mestih določene pisarne, vpisni kraji, kjer delo vodijo mestne ali rajonske komisije. Okrajne komisije skrbijo, da je urejeno ter skladno delo vseh krajevnih komisij na njihovem področju. Razen krajevnih komisij delujejo še podkomisije in poverjeniki. V nekaterih manjših oddaljenih krajih ne bo treba ustanavljati podkomisij, ker bo delo lahko opravili poverjeniki. Naloga poverjenika bo, da bo obiskal kmečke domove in se zlasti ogledal povsod tam, od koder ljudje navadno ne prihajajo pogosto v stik z večjimi kraji in kjer so slabše poučeni o vsem našem življenju. Obiskati pa bo treba tudi bolnike in druge ljudi, ki bi ne mogli hoditi podpisovati posojila kam daleč na sedež komisije ali podkomisije.

Zdaj že lahko berete, da se bo vpisovanje posojila vršilo pri množičnih organizacijah in poslovalnicah Narodne banke, na poštah in v mestnih hranilnicah. Delavci in nameščenci bodo vpisovali posojilo predvsem v svojih sindikalnih podružnicah, ostali pa v glavnem na vpisnih mestih množičnih organizacij. Vsi tisti, ki so se že zavezali za vpis posojila, pa tudi tisti, ki se še niso zavezali bodo po prvem juliju prišli na vpisno mesto in vpisali posojilo. Za vpisovanje je določeno 30 dni. Toda vsak bo prišel že prve dni, da bo razpisana vsota čim prej dosežena.

din. Tečajnik Račič Mihael se je zavezal za 5000 din, Jeljučavničar Junger Jože za 2000 din, strojevodja Mrhar Avgust 3000 din, strojevodja Kováč Edvard 3000 din, vrste se prijavljajo z 2000 in 1500 din. Ostali pa so se zavezali za 1000 din.

Člani sindikalne podružnice ministrstva za kmetijstvo LRS so se na zadnjem množičnem sestanku zavezali, da bodo plačali najmanj 600.000 din ljudskega posojila.

Ljudje v vasi Orehek pri Postojni so se zavezali, da bodo vsi podpisali posojilo.

ne zgane. Prav tako je v gradnjo združnega doma. Ze iz pred vojne je v surovem stanju večja stavba, namenjena za združni dom. Vse kar so doslej storili je 100 prostovoljnih ur. Navozili so nekaj kubikov peska in pripeljali podrti smreko.

V Oseku aktivisti slabo pojasnjujejo kmetom uredbo, zato ni čuda, da kontrahata slabo napreduje. Kmetje ne poznajo uredbe in pravijo, da bodo morali pozneje »odrajtati« še več žita. Druga pa je s kmetom Kozarjem Jakobom. Vaščani pravijo zanj, da bi lahko kontrahirali okrog 2000 kg žita, sam pa noče sploh nič čuti o kontrahatu. Kmet Čuček v Oseku, ki ima nekaj nad 4 ha obdelovalne zemlje, pa je kontrahirali 1500 kilogramov. Prav tako tudi kmet Ribič iz Jakoba, ki je z 1 1/2 ha posejane pšenice, kontrahirali 2000 kg.

Kontrahaža bo dala eliko dela naših kmetijskih združ. Kmetje zlasti zdaj ob kontrahiranju sprašujejo v zdruzi, kaj so storili za večji izvor blaga. Veliko je zanimanje in povpraševanje po tiskalnici in hlačevini. B. H.

Podpis dogovora o kulturnem sodelovanju med FLRJ in češkoslovaško za dobo 1948-49

Beograd, 25. junija. Na temelju kulturne konvencije med FLRJ in Češkoslovaško republiko je bil večeraj v Beogradu podpisan dogovor o kulturnem sodelovanju za dobo 1948-1949 med bratskima narodoma Jugoslavije in Češkoslovaške.

Poler članov mešane komisije za kulturno sodelovanje obeh držav sta slovesnemu podpisu dogovora prisostvovala predsednik komiteta za kulturo in umetnost vlade FLRJ Vladislav Ribnikar in veleposlanik Češkoslovaške republike Jiří Taufer. Predsednik mešane komisije za izvršitev

plana kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in Češkoslovaško republiko dr. Stevan Jakovljević je poudaril podpis dogovora in je med drugim dejal: »Po globokih družbeno-gospodarskih spremembah, ki so bile izvršene v deželah Češkoslovaške republike in Jugoslavije, ima kulturno sodelovanje med našima dvema narodoma še večji pomen in bo brez najmanjšega dvoma še bolj doprineslo k nadaljnji okrepitvi bratskega in prijateljskega sodelovanja naših dežel. Danes stojita na čelu naših držav njihova največja sinova maršal Tito in Klement Gottwald in je to za nas še večje jamstvo, da bomo uvedli socializem v naših deželah.

V imenu češkoslovaške podkomisije za kulturno sodelovanje Jugoslavije in Češkoslovaške republike je govoril profesor Miroslav Havranek, ki je poudarjal važnost kulturnega sodelovanja narodov Jugoslavije in Češkoslovaške republike. (Tanjug)

Konferenca zunanjih ministrov vzhodnih držav v Varšavi

Nadaljevanje s 1. strani

Namesto da bi mirno uredile problem vse Nemčije, so vlade ZDA, Velike Britanije in Francije pripravile tako imenovani okupacijski statut v zapadnih conah Nemčije, kar napovedujejo v londonskem komunikatu s posebno nejasnimi izrazi. Medtem ko koristi vseh miroljubnih narodov zahtevajo čim prejšnjo sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo, ki mora ukiniti okupacijski režim v Nemčiji ter omogočiti nemškemu narodu mir in demokratičen razvoj, pa vlade ZDA, Velike Britanije in Francije ne žele čim hitreje sklenitve mirovne pogodbe z Nemčijo in hočejo zapadnim conam Nemčije vsiliti svoj »okupacijski statut«, da bi samovoljno podaljšale okupacijo Nemčije in s tem vsilile nemškemu prebivalstvu breme okupacijskih stroškov za dolgo vrsto let.

Take politike ameriških, britanskih in francoskih oblastev, ki zaslužujejo nemško prebivalstvo in zavlačuje mirno ureditev evropskih problemov ne moremo vskladiti z nalogami za spremembo Nemčije v miroljubno in demokratično državo in s težnjami narodov za čim prejšnjo vzpostavitev demokratičnega miru v Evropi.

Sklepe o državni ureditvi zapadnih con Nemčije, ki so jih sprejeli na londonski konferenci, prežema protidemokratski duh. Vse priprave za sklicanje tako imenovane ustavodajne skupščine in za izdelavo nemške ustave imajo v rokah trije vojaški guvernerji in predsednik vlad držav zapadnih okupacijskih con Nemčije. Pri tem so povsem odstranjene demokratične stranke, sindikati in druge demokratične organizacije, ki zastopajo interese nemškega ljudstva. Interesi miru in varnosti narodov zahtevajo odpravo hitlerjevske centralizacije države uprave Nemčije, ki je puščila Landtage in avtonomno upravo držav ter obnovu decentralizacije uprave, ki je bila pred hitlerjevskim režimom. To bo zagotovilo enotnost Nemčije in preureditev nemške države na podlagi miroljubnih in demokratičnih načel s pogojem, da bodo imele demokratične organizacije Nemčije možnost svobodnega delovanja.

Sklepi londonske konference pa imajo povsem drugačen smoter. Pod pretezo, da se ne sme privoliti v obnovu centraliziranega rajha, skuša londonska konferenca potisniti Nemčijo nazaj in vsiliti nemškemu ljudstvu federativno ureditev države, v kateri bi imele glavno besedo posamezne države, vsedržavna uprava pa bi imela manj važne funkcije, kar ni v skladu s sodobnim razvojem demokratičnih držav. Smoter tega anglo-francosko-ameriškega načrta je razdelitev Nemčije, kar vodi k uničenju samostojne nemške države in izročitvi Nemčije v roke nemških šovinistov in maščevalcev, ki streme za obnovu Nemčije kot militaristične države in države, ki bo gospodovala nad drugimi narodi. Zaradi tega bo oživela misel maščevanja in se bo okrepil šovinizem, ki ima v Nemčiji ugodno podlago, ustvarili se bodo tudi pogoji za pojav novih Bismarckov in celo novih Hitlerjev. Če postanejo težnje nemškega ljudstva za enotno Nemčijo vnovič orodje v rokah nemških šovinistov in militaristov, ki jih okupacijske oblasti v zapadnih conah Nemčije že vzpodbujajo, tedaj bo to nujno privelo do ponovitve nemškega napada z zelo hudimi posledicami za evropske narode in tudi za nemški narod, kar sili miroljubne narode, da so še bolj pripravljeni v borbi proti netilecem nove vojne.

Politika, ki jo izvajajo okupacijske države v zapadnih conah Nemčije, vzpodbuja nemške revizioniste, ki vodijo kampanjo proti sklepom jaltške in potsdamske konference o demokratizaciji in demilitarizaciji Nemčije, o njenih obveznostih glede povračila škode, ki jo je povzročil nemški napad in proti znanim sklepom o preseljevanju nemškega prebivalstva, ker skušajo to prebivalstvo izkoristiti za sovražne cilje proti sosednim državam. Kampanja nemških revizionistov je usmerjena predvsem proti poljsko-nemški meji na Odr in na zapadni Nisi, ki je nedotakljiva meja — meja miru. Londonska konferenca se izogiba vprašanju revizionistične kampanje in s tem vzpodbuja napadalne namene nemških reakcionarnih krogov. Ob takih pogojih je ukrep proti sleherni revizionistični dejavnosti eden najvažnejših pogojev za ohranitev miru in varnosti evropskih narodov.

Sklepi londonske konference treh držav podjerejo gospodarstvo Znanedne Nemčije ciljem ZDA in Velike Britanije ter tako imenovanemu »Marshallovemu načrtu«. To pomeni, da bodo industrija in druge gospodarske panoge Zapadne Nemčije odvisne od načrtov ameriških in britanskih kapitalističnih monopolov, ki streme za tem, da bi si podredili celotno gospodarsko življenje zapadnih con Nemčije in jih silih ne zanimata dejanska obnova in dvig nemške mirnodobne industrije, v kateri vidijo svojega tekmeca. Smoter te ekspanzionistične politike je, da se še bolj poveča odvisnost držav, ki so odvisne od »Marshallovega načrta« ter od ameriških in britanskih monopolov.

Obnova in razvoj mirnodobne nemške industrije ni sta v nasprotju s interesi drugih narodov, marveč sta tudi v

skladu z gospodarsko obnovo Evrope. Nemško ljudstvo mora imeti široke možnosti v obnovi in razvoju mirnodobne industrije, poljedelstva, transporta in zunanje trgovine, kajti brez tega Nemčija ne more obstajati. Nemčija mora izpolniti svoje reparacijske obveznosti do držav, ki so trpele zaradi nemškega napada. Določeno dobo morejo Nemčijo nadzirati štiri države, ki morajo paziti, da se ne bi obnovila nemška vojna industrija in nemški militarizem.

Vključitev gospodarstva zapadnih con Nemčije v Marshallov načrt pomeni, da se tudi na ta del Nemčije širi načrt razkosanja Evrope na dva tabora, ki se izvaja po Marshallovem načrtu — tabor evropskih držav, ki so sprejele Marshallov načrt in jih zato nadzirajo ZDA — in blok evropskih držav, v katerem so Sovjetska zveza in ljudske demokratične republike, ki ne morejo pristati na tuje vmešavanje v njihove notranje zadeve. Londonska konferenca na ta način ni le dokončala izvedbo načrta za razkosanje in razdelitev Nemčije, marveč je tudi vzporedno in v skladu z Marshallovim načrtom še bolj poglobila razcep med evropskimi državami na dva nasprotna bloka. Umljivo je, da takšna politika nima nič skupnega z dejanskimi interesi evropskih narodov. Ni potrebno poudarjati, da izvedba te politike ZDA, Velike Britanije in Francije postavlja gospodarstvo zapadnih con Nemčije v nevzdržne pogoje podrejanja ekspanzionističnim načrtom tujeja kapitala, ki se sploh ne zanima za interese demokratične Nemčije.

Londonska konferenca je izdala poseben sklep glede vprašanja Porurja. Sklenjeno je bilo, da se ustanovi poseben organ za nadzorstvo razdeljevanja ruskega premoja, koksa in jekla. Ta organ sestavljajo predstavniki držav, ki so se udeležile londonske konference. Ta organ bo nadziral proizvodnjo premoja koksa in jekla, s čimer bo zagotovljen gospodarski položaj ameriških, britanskih in francoskih monopolov v industriji Porurja. Namesto, da bi ruski trusti in karteli premoja ter kovinski trusti in karteli prešli v roke nemškega ljudstva, na čemer vztrajajo Sovjetska zveza in drugi udeleženci tega posvetovanja, pa vlada ZDA nadzira proizvodnjo ruske industrije. Štiri države: Sovjetska zveza, ZDA, Velika Britanija in Francija lahko skupno jamčijo za razvoj ruske industrije izključno v mirnodobne namene in lahko uredijo vprašanja Porurja v interesu miru in varnosti evropskih narodov.

Iz navedenega je razvidno, da pomenijo londonski sklepi grobo kršitev sporazumov v Jalti in v Potsdamu o enotnosti Nemčije in o izvedbi demilitarizacije, denacifikacije in demokratizacije Nemčije ter o uničenju vojnega potenciala Nemčije in preprečenju pogojev, ki bi lahko olajšali nov nemški napad.

V zvezi s tem je treba smatrati za povsem neutemeljene navedbe londonskega poročila, da morajo namreč londonski sklepi olajšati dosego bodočega sporazuma med štirimi državami o vprašanju Nemčije. Neutemeljenost takšnih navedb je razvidna iz tega, da so londonski sklepi v popolnem nasprotju s sklepi, sprejetimi na jaltški in potsdamski konferenci in da kršijo tudi sporazume o uredbi četvernege kontrolnega mehanizma v Nemčiji in sporazum o proučevanju nemškega vprašanja v Svetu zunanjih ministrov ob udeležbi štirih držav. Londonska separatna posvetovanja treh držav ob udeležbi Beneluxa in londonski separatni sklepi teh držav ne morejo olajšati dosega sporazuma med štirimi državami glede vprašanja Nemčije, temveč vzbujajo nezaupanje narodov do mednarodnih sporazumov, ki se jih udeležujejo ZDA in Velika Britanija. Ni težko doumeti, da kršitev sprejetih mednarodnih sporazumov ne more vzbuditi zaupanja do kršilcev teh sporazumov.

Glede na to, nočemo smatrati za polnoveljavne sklepe londonske konference in jim priznati kakršno koli moralno podlago.

V skladu s jaltskimi in potsdamskimi sporazumi o Nemčiji smatrajo vlade Sovjetske zveze, Albanije, Bolgarije, Češkoslovaške, Jugoslavije, Poljske, Rumunije, Madžarske za nujno, »rešiti« predvsem tale vprašanja:

1. Izvedbo ukrepov, ki jamčijo dokončno demilitarizacijo Nemčije v skladu s sporazumom med Veliko Britanijo, Sovjetsko zvezo, Francijo in ZDA.

2. Za določeno dobo naj se vzpostavi nadzorstvo štirih držav: Velike Britanije, Sovjetske zveze, Francije in ZDA nad težko industrijo v Porurju zaradi razvoja mirnodobne porurske industrije in preprečenja obnove vojnega potenciala Nemčije.

3. Sestava začasne demokratične in miroljubne vsenemške vlade na podlagi sporazuma med vladami Velike Britanije, Sovjetske zveze, Francije in ZDA. V tej vladi naj bodo predstavniki demokratičnih strank in organizacij Nemčije, ki bodo jamčili, da se ne ponovi nemška agresija.

4. Sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo v skladu s potsdamskimi sklepi s tem, da se okupacijske čete vseh držav umaknejo z Nemčije leto dni po sklenitvi mirovne pogodbe.

5. Sprejetje ukrepov za izpolnitev reparacijskih obveznosti Nemčije do držav, ki so trpele zaradi nemške napadnosti.

Danes 26. ob 18. uri bo na Kongresnem trgu miting in mimohod fizikulturnikov iz vse naše domovine, ki odhajajo na Vsesokolski zlet v Prago. Praški dnevi ne bodo samo dnevi naših fizikulturnikov, manifestacija moči nove Jugoslavije, to bodo veliki dnevi vse naše domovine.

Prepričani smo, da bodo naši fizikulturniki dostojno zastopali svojo novo domovino in da bodo sporočili zlati Pragi in predstavnikom ter preko njih delovnim množicam drugih bratskih dežel pozdrave vseh naših borcev za socializem — delavcev iz tovarn, kmetov in delovne inteligence.

To jim bomo danes še enkrat naročili.

Za boljše usebe kontrahiranja žita v okraju Maribor-okolica

V globelih in na rebrih Slovenskih goric se v leseketajočem soncu že odraža rumene zaplate dozorevajočega žita. Prvo letenovo klasje je že v snopih. Ni več daleč dan žetve. Kontrahaža je odjeknila v slehernem kmečkem domu. V Lenartu, Zamarkovi, Podvelki, Podovi, Lovrencu na Pohorju in Rušah so kmetijske zadruge, KLO in kmetije že izpolnili svojo obveznost in kontrahirali stotine in stotine kilogramov preko plana.

Odkupna uprava Maribor-okolica si je postavila plan — do 25. junija izvesti kontrahažo v okraju. Pročila pa pravijo: do 23. VI. je plan kontrahaže belih žit izpolnjen 83 odstotno, pri koruzi pa 46 odstotno.

V Smarjeti, Jurju ob Pesnici, Partinjah, Oseku, Gočevu, Jakobu, Trojci, Sp. Polskavi, Zrkovcih, Kungoti pa kontrahaža slabo napreduje. Pa ne da bi to kmetije odklanjali kontrahiranje. Agitacija in aktivizacija je izredno elaba: delo sloni po večini na kakem agilnem uslužbencu zadruge, tu pa tam se že zgane kak odbornik, frontovec pa kakor da sploh ni.

V Smarjeti ob Pesnici je kontrahiralo le nekaj kmetov. Pa ni čuda. Kmetijska zadruga ee je komaj pred dnevi zganila, sam poslovodja pa ne kaže veliko zanimanja za kontrahiranje. Odgovodal je

V ljubljanska brigada najboljša na avtomobilski cesti

V ljubljanska brigada, ki dela na avtomobilski cesti Bratisvo in enotnost, je dobila od Glavnega štaba mladinskih delovnih brigad 20 dnevno prehodno zastavico. S tem je bila priznana za najboljšo brigado. Normo je prekoračevala dnevno za 150%.

V ponedeljek 23. junija ob 8. uri bo IV. SEJA PLENUMA LJUDSKE PROSVETE SLOVENIJE v dvorani Doma sindikatov na Miklošičevi cesti. Vabljeni vsi člani republiškega plenuma, zastopniki okrajnih ljudsko-prosvetnih svetov, člani mestnega in rajonskih ljudsko-prosvetnih svetov v Ljubljani, zastopniki kulturnih ustanov, kulturno-umetniških društev in drugi kulturni delavci.

Izvršni odbor Ljudske prosvete Slovenije

V proračunu Ljubljana-Center se zrcali skrb ljudske oblasti za delovnega človeka

Na drugem zasedanju je rajonski ljudski odbor Center—Ljubljana obravnaval in odobril rajonski proračun za leto 1948. Proračun, ki znaša 7.880.000 dinarjev, obsega v glavnem samo redne dohodke in izdatke, dočim bo za izredne izdatke, investicije sestavljen še poseben proračun. Dobiček rajonskih podjetij v tem proračunu ni upoštevan, ker gre v zbirni račun in se bo uporabil izključno za zboljšanje in povečanje sedanjih podjetij in ustanavljanje novih.

Glavni izdatki so namenjeni za socialno skrbstvo in ljudsko prosveto ter obsegajo skoro dve tretjini vseh izdatkov. Samo za šole na Ledini, na Vrtači in bivšo nunsko šolo je določenih 1.036.000 din. Rajon vzdržuje domove igre in dela na Taboru, na Bleiweisovi cesti in na Novem trgu. Dva domova eta v neprimernih prostorih in bo treba misliti na njihovo premostitev v primernejša poslopja. Isto velja tudi glede osnovnih šol. Po krivdi prejšnjih režimov so šole po večini v neprimernih prostorih, povrh pa mora rajon plačevati še najemnine. Temu važnemu problemu bo moral rajonski ljudski odbor posvetiti vso pozornost.

Se bolj se kaže skrb ljudske oblasti na področju zdravstva in socialnega skrbstva. V ta namen je določenih 2.2 milijona dinarjev. Rajon oskrbuje 120 otrok v domovih igre in dela, 25 otrok v vzgojnih domovih, 28 dijakov srednjih šol in strokovnih šol, ter daje štipendije 16 dijakom. V oskrbi ima tudi 18 rejencev. Za dijaške kuhinje prispeva mesečno po 5000 din. Posebno skrb posveča skrbstvu za stare in onemogla. V ta namen je določenih v proračunu 1.250.000

dinarjev. Za zdravljenje tuberkuloznih je določeno v proračunu 308.000 din. Rajon kot osnovna ljudska oblast skrbi tudi za zdravljenje starih in onemoglih v okrevališčih in nosi stroške za zdravila.

Rajon Center ima sedaj naslednja gospodarska podjetja: čevljarstvo, Krzno, Marmor, Kristal, Odeja, Lana, Kroj, Ljudska kopel, slaščičarna Oplesek in ekonomijo na Kočevskem. Gospodarska podjetja se dobro razvijajo in že donosajo dobičke, ki se bodo v letošnjem letu povečali za okroglo 2 milijona dinarjev. Vendar pa so objektivne težave, ki ovirajo še uspešnejši razvoj. Večina podjetij je že premagala začetne težave in si je postavila plane, ki jih z uspehom izvaja. Važno pa je, da pri tem sodeluje vsa javnost ter da vsako opaženo napako in pomanjkljivost sporočimo rajonskemu izvršilnemu odboru, ker se bo na ta način rajonsko gospodarstvo najhitreje in najuspešneje razvijalo. Vsestranska kontrola volivcev samih je za to najuspešnejše orodje.

Posebne važnosti je rajonska ekonomija na Kočevskem. Kakor vsako novo podjetje se tudi ekonomija bori z začetnimi težavami. Vendar pa kaže doseženi razvoj, da bo že v letošnjem letu znatno prispevala za izboljšanje prehrane v domovih igre in dela in podobnih ustanovah ter prispevala tudi za preskrbo ljubljanskega trga z raznim sočivjem.

Po obširnih poročilih posameznih referentov, ki so razčlenili postavke proračuna in diskusiji, v kateri so govorniki opozorili na razne potrebe, je rajonski ljudski odbor soglasno odobril predloženi proračun.

Sprejetje proračuna v okraju Novo mesto

V nedeljo je OLO Novo mesto na zasedanju sprejel proračun za leto 1948, ki je za 12 odstotkov večji od lanskega in znaša 47.596.000 din. Na investicije odpade 38 odstotkov celotnega proračuna. Največji objekti je nadaljevanje del na novem pljučnem oddelku bolnice v gradu Kamen in dovršitev preureditvenih del v bolnici v Kandiji. Za mostova v Smihelu pri Žužemberku in v Gor. Polju je določeno 800.000 din, letos pa bodo zgradili tudi nadvoz v Uršnih selih. Za obnovo vodovoda v Novem mestu bo porabljeno 2.125.000 din, za novo stanovanjsko hišo pa 2.700.000 din. Za pogozdovanje in nabavo plemenske živine je določeno 150.000 din, za obnovo šol in nabavo učil pa 720.000 din.

Za potrebe zdravstva je določenih v proračunu 3.518.000 din, za podpore invalidom in žrtvam fašizma 1.495.000 din, za kulturo in prosveto pa 1.004.000 din. Okraj je že prejel kredit za nadaljevanje obnove predeljalnice v znesku 12.275.000 dinarjev. Dohodke bo okraj prejel iz dobičkov okrajnih podjetij, dohodkov iz udeležbe na dohodnini, dobi pa tudi republiško dotacijo v znesku 12.961.000 din. Proračuni krajevnih ljudskih odborov znašajo letos 6.835.000 din in so za 8 odstotkov večji od lanskih.

Po sprejetju proračuna so odborniki sklenili, da bodo povečali sodelovanje

Nepravilnosti pri izvajanju uredbe o kupovanju kmetijskih pridelkov od malih kmečkih gospodarstev

Uredba o kupovanju kmetijskih pridelkov po vezanih cenah od malih kmečkih gospodarstev ima predvsem namen, da omogoči malim kmečkim gospodarstvom prodajo po vezanih cenah poleg kmetijskih pridelkov, ki jih prodajajo vsa gospodarstva na podlagi obstoječih predpisov, tudi še prodajo vseh ostalih kmetijskih pridelkov. Z omenjeno uredbo je ljudska oblast, upoštevajoč dejstvo, da mala kmečka gospodarstva nimajo možnosti prodaje po vezanih cenah najvažnejših prehranskih kmetijskih pridelkov, razširila prodajo tudi na ostale kmetijske pridelke kot n. pr. ajdo, proso, jabolka, hruške, grozdje, vino, žganje, med, čebulo, česen, zelje, kostanj, orehe, suhe in sveže elive, suhe hruške, gobe, karline, borovnice, grah, papriko, buče, majolino, paradiznik, solato, ohrovti, stročji fižol, por, mladi krompir, marelice, breskve, višnje, smokve, jabolčne krljhe, gozdne in vrtno jagode, robidnice, lešnike, šipek, seno, deteljo, slamo, mehki sir in olive. Odkupne cene za navedene kmetijske pridelke so bile objavljene v Ljudski pravici dne 13. in 16. t. m. Vsi mali kmetje so z veseljem pozdravili omenjeno uredbo, ker jim omogoča preskrbo z industrijskimi izdelki po vezanih cenah.

Da bi se popolnoma izključile zlorabe, je zvezno ministrstvo za trgovino in preskrbo izdalo posebno potrdila v nominalni vrednosti 100 dinarjev, ki služijo samo kot legitimacija malemu kmetu, da je upravičen prodajati po vezanih cenah zgoraj naštetih pridelke in to za skupno vsoto, kolikor je prejel potrdil po 100 dinarjev.

Ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS je razposlalo omenjena potrdila vsem okrajnim in mestnim ljudskim odborom, a le-ti malim kmetom po že v naprej pripravljenem seznamu. Medtem ko bi morali okrajni ljudski odbori smatrati to nalogo kot eno najnujnejših, so našle kontrolne ekipe MTP-ja na vseh okrajnih potrdila še nerazdeljena. Tajnik okrajnega ljudskega odbora je bil dolžan podpisati vsako potrdilo in moral se je na potrdilo pritisniti pečat. Zaradi enostavnostnega in hitrejšega dela je bilo dovoljeno, da se je na potrdilo pritisnil faksimile podpis tajnika okrajnega ljudskega odbora. S pravilno organizacijo dela

je bilo mogoče vse to opraviti v enem ali v največ dveh dneh. Razdeljevanje potrdil pa se je kljub temu zavleklo do 11. t. m., ko je večina okrajnih ljudskih odborov. Posamezni okrajji pa so to delo izvršili še pozneje kot n. pr. Ljubljana-okolica in Sežana. V Sežani so bila potrdila 19. t. m. še vedno na okraju, a na okraju Ljubljana-okolica, ki je imel od vseh okrajev najpovoljnejše pogoje za naročilo faksimila, so potrdila izdali šele po 16. t. m.

Krajevni ljudski odbori pa so bili dolžni razdeliti prejeta potrdila po spisku malih kmečkih gospodarstev v roku 5 dni po prejemu do zneska, ki jim je priznan po pristojnem ljudskem odboru. Doslej izvršene kontrole so ugotovile, da zadržujejo mnogi krajevni ljudski odbori potrdila v krajevnih pisarnah.

Posamezne kmetijske zadruge imajo nalogo, da vse kmetijske pridelke, ki so laže pokvarljivi, takoj odpošljajo po dispozicijah, ki so globalne in za daljšo dobo. V nobenem primeru se ne sme dovoliti, da se bodo sadje, zelenjava, povrtnina, sir itd. kvarili, čakaajoč v skladiščih kmetijske zadruge na slučajni odvoz. Kmetijske zadruge imajo veliko in tudi odgovorno nalogo, da ukrepejo vse potrebno za takojšnjo odpremo. Vsaka malomarnost je kazniva, kontrolni organi OZKZ in OLO-ja pa morajo skrbeti, da se odkupljeno blago v redu in pravilno odvaža. Pridelki, ki jih je mali kmet pridelal in namenil delavcem, morajo priti do njih nepokvarjeni in čim hitreje.

Nekatere zadruge pa so v svoji preveliki vnemi začele odkupovati od vseh kmetov pridelke, ki smo jih zgoraj našli. Tak primer je v okraju Sežana, kjer so kupovali po vezanih cenah mladi krompir. V nasprotju z izdanimi navodili so ga prodajali na trgu v Sežani v prosti prodaji. Krivdo za tako nepravilno ravnanje nosijo tako kmetijske zadruge kot OZKZ in okrajna uprava za odkup.

Na Dobravi pri Ljubljani pa je kmetijska zadruga kupovala borovnice od vseh brez razlike. Isto se je vršilo še pri nekaterih zadrugah v okraju Ljubljana-okolica. Okrajna zveza kmetijskih zadrug okraja Ljubljana-okolica skupaj

Naj ne bo v nedeljo i. kogar, ki ne bi šel nakladat les

»Teden gozdarstva«, ki je že pokazal velike uspehe, moramo še poživiti. V nedeljo ne sme biti organizacije, ki bi se odrekla prostovoljni, množični pomoči pri nakladanju in prevozu lesa iz gozdov do skladišč in postaj. Prav vsi moramo doprinesiti svoj delež v tej za naše gospodarstvo tako važni panogi.

Organizacijski štabi, ki pomagajo skupno z organi ljudske oblasti Gozdnim gospodarstvom in upravam, naj pripravijo dovolj orodja, predvsem pa prevoznih sredstev. Zene in dekleta bodo v osebni akciji od voznika do voznika pritegnile za nedeljsko delo slehernega voznika. Tudi našo mladino, iz vasi in mest, bomo pritegnili posebno za popravilo slabih cest, da se bo odvoz lesa nemoteno in hitreje odvijal.

Le, če bomo temeljito izvedli agitacijo od osebe do osebe, bomo lahko zaželeli velike uspehe na nedeljskih prostovoljnih akcijah, ki bodo po vsej Sloveniji.

Iz sekretariata ministrstva za gozdarstvo in lesno industrijo.

TELEFONSKA POROČILA ZA TEDEN GOZDARSTVA

Vsi štabi direktij gospodarstev in lesno industrijskih podjetij LR Slovenije naj odslej pošiljajo telefonska poročila za »Teden gozdarstva« na telefonsko številko 34-95.

Sekretariat ministrstva za gozdarstvo in lesno industrijo LRS

KRATKE GOSPODARSKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Okoli 60 učenk srednjih medicinskih šol bo šlo na Češkoslovaško na nadaljnje strokovno izpopolnjevanje. Poslal jih bo komite za zdravstveno zaščito pri vladi FLR.J. V poštev pridejo predvsem učenske, ki sedaj zaključujejo prvi letnik medicinske šole, in sicer najboljše iz vse države.

Premično ogrodje uporablja pri gradnji poslij beograjsko gradbeno podjetje »Trudbenik«. Ogrodje je postavljeno na štiri vozčke na tračnicah, posamezne grede so pritrjene z vijaki, montažo izvršijo štirje delavci v eni uri. Izdelava starih ogrodij je bila mnogo dražja: 38 m dolgo ogrodje je stalo 62.538 dinarjev, novo premično ogrodje pa stane 5390 dinarjev. Za gradnjo starega ogrodja so rabili tesarji 570, za novo pa le 100 ur. Vse to je dokaz, da je uporaba premičnih ogrodij pri gradnji zelo ekonomična.

Prve mladinske delovne brigade druge izmene so prispale na gradbišče metalurškega kombinata v Bosni in Hercegovini, in sicer druga bugonjska, prva brčanska in prva bosanskohercegova. Druge brigade pridejo v prihodnjih dneh.

Moderna cesta Zagreb—Karlovac je dograjena. Gradbeno podjetje »Novi put« jo je pričelo graditi 1946. leta (6 km), večina je bila zgrajena 1947. leta (37,5 km), zadnjih 9 km pa so dogradili pred nekaj dnevi. Gradbeno podjetje »Udarnik« pa je začelo graditi makadam-cesto, ki bo nadaljevanje moderne ceste Zagreb — Dugo selo proti Ivanici gradu.

Z domačimi preparati uničujemo gošenice v gozdovih. Zadnja leta so se gozdni škodljivci precej razmnožili. Naši znanstveni delavci v inštitutu za raziskovanje gozdov so s pomočjo gospodarsko-gozdarske fakultete v Zagrebu začeli uničevati gozdne škodljivce z domačimi kmetijskimi preparati, ki so jih trosili z avioni. Domače sredstvo »pantakan«, proizvod tovarne »Chromos«, je pokazalo zadovoljive rezultate. Gozdovi so ostali lepo zeleni, gošenice pa so uničene. Ta uspeh pričča o sodelovanju naših kemikov in kemijske industrije v borbi za osamosvojitve našega gospodarstva.

Prva grupa češkoslovaških turistov bo prišla na Korčulo. Hotel »Korčula« ima 35 sob, poleg tega so na razpolago gostilne in stanovanja. Prehrana je preskrbljena za vse obiskovalce. 400 najboljših delavcev iz bratske Češkoslovaške je prišlo tudi na otok Rab, kjer bodo ostali 14 dni.

MLO Ljubljana je kaznoval kmetovalce, ker so sabotirali akcije za uničenje koloradskega hrošča

Preslaba organizacija množičnih pregledov ter neodgovornost posameznih terenskih funkcionarjev, ovira na področju Ljubljane izvedbo akcije za zatiranje koloradskega hrošča. Posamezni kmetovalci z neudeležbo pri akcijah sabotirajo pregled. Ker vsi dosežani ukrepi ljudske oblasti, da bi pritegnili vse kmetovalce—lastnike na področju mesta k množičnim pregledom, niso uspeli, in ker so člani sindikatov, ki se redno udeležujejo množičnih pregledov, zahtevali energične ukrepe proti posameznim saboterjem, se je MLO mesta Ljubljane po predlogih RLO in KLO odločil, da na podlagi ured-

z okrajno upravo za odkup, morata imeti več stika s terenom, pravočasno zapaziti in odpravljati podobne nepravilnosti.

Samo s točnim in hitrim izvajanjem uredbe o kupovanju kmetijskih pridelkov po vezanih cenah od malih kmečkih gospodarstev, bomo nudili malim kmetom vse prednosti, ki jim jih uredba nudi. Male kmete pa je potrebno obvestiti o teh ugodnostih in to naj bo naloga kmetijskih zadrug, krajevnih ljudskih odborov in množičnih organizacij.

B. Z.

Teden gozdarstva

Pri zlaganju desk

POMEN ŽIČNIC V GOZDNI PRODUKCIJI

Slovensko gozdarstvo ima v okvirju petletnega plana, posebno pa v tekočem letu, velike naloge. Za njihovo izpolnitev so nam potrebne dobre gozdne komunikacije, v težko dostopnem in razbrzdanim gozdnem svetu predvsem žičnice. Mnogi neizkoriščeni gozdni kompleksi marsikje še niso dostopni, oziroma so dosegljivi z neprimerno visokimi produkcijskimi stroški. V prvih letih petletke bomo zgradili odgovarjajoče cestno in železniško omrežje ter žičnice, ki nam bodo na stečaj odprle bogate, dosedaj še neizkoriščane gozdne predele.

Letos so investicije v gozdarstvo velike večje kot pretekla leta. Gradijo se nove ceste, predvsem pa žičnice. Celo v najtežje zmogljive terene, močvirje, skalovje in podobno, je običajno cenješa gradnja žičnic kot cest. Pomanjkanje žičnih vrvi in drugega materiala mnogokrat ovira izvedbo takih načrtov. Kljub vsem težavam smo pri gradnji žičnic dosegli razmah, ki ga je bilo pred leti nemogoče predvidevati. Samo v drugem polletju tega leta se bo izgradilo oziroma dovršilo deset novih žičnic z več deset tisoč tekočih metrov.

Pri gradnji novih žičnic se pojavlja niz težav: pravilno trasiranje, gradnja opornikov, predvsem pa pomanjkanje materiala. Žične vrvi dobivamo največ iz bratske Češkoslovaške, izdelujemo jih pa tudi doma. Znalno si bomo pomagali z demontažo deset kilometrov dolge žičnice na Kneži, iz katere bo moč gozdarstvu zgraditi več krajših žičnic.

Pri težavah nabave ostalega materiala nas je krepko podprla naša industrija,

začela je izdelovati pipe, sklopke, vozčke itd.

Žičnice niso važne za gozdno gospodarstvo samo zato, ker so dostikrat edino možno izvozno sredstvo, temveč imajo še vrsto drugih prednosti. Na strmih, kjer se grade žičnice, se s tem zmanjšajo izvozni stroški povprečno za 60 odstotkov, kar je lep doprinos k borbi za znižanje polne lastne cene. Posebno važno je tudi to, da se les pri spravi z žičnico ne poškoduje, oziroma se zmanjšajo poškodbe na minimum, v primeri s spravilom po drči in podobno.

Pri takšnem načinu sprave so potrebne tudi minimalne delovne sile. Delo ne zahteva od delavca tolikšnih fizičnih naporov kot ostali načini sprave lesa iz težko dostopnih terenov.

Na žalost marsikje ni pravega zanimanja za žičnice; običajno zaradi nepoznavanja koristnosti naprave. Ponekod, posebno vozniki, z mrzno gledajo na žičnice, ker se boje, da jim bodo le-te odjedle zaslužek, kar pa je popolnoma neosnovano. Prav nikomur ne bo s tem vzeta možnost zaslužka. Razumljivo pa je, da bomo z žičnicami omejili spekulantsko nastrojene nekatere voznike.

Samo z dotokom novih moči bo mogoče izvesti vse zahtevane naloge. Za delo na žičnicah in k gradnji je treba pritegniti predvsem našo mladino, ki zna vključiti vse, kar je dobrega. Nikakor ne sme biti gradnja odvisna samo od sezonskih delavcev in ljudi, ki so od časa do časa vezani na svoja mala gospodarstva.

TEDEN MATERE IN OTROKA

Nastop pionirjev Domov igre in dela v ljubljanski operi

V sredo popoldne so v okvirju Teden matere in otroka nastopili v ljubljanski operi pionirji Domov igre in dela. Na prireditvi so sodelovali predšolski in osnovnošolski otroci iz Domov igre in dela Prule, Center, Spodnja Siška, Zgornja Siška in Bežigrad, iz otroških domov Vide Tomšičeve, Malči Beličeve, Vide Jančičeve, Titovega doma, doma v Spodnji in Zgornji Siški in pionirji iz Doma slepih. Nastopili so s pevskimi in plesnimi točkami.

OKRAJNI IN MESTNI ODBORI AFZ BODO ZA USPEŠNO IZVEDBO TEDNA MATERE IN OTROKA NAGRAJENI

Beograd, 25. junija. — Centralni odbor AFZ je v zvezi s Tednom matere in otroka sklenil, da bo nagradil v vsaki republici tisti okrajni ali mestni odbor AFZ, ki bo znal najbolje mobilizirati najširše ljudske množice pri reševanju vprašanj zdravstvene zaščite, preskrbe in vzgoje otrok.

PRIREDITVE V TEDNU MATERE IN OTROKA

LJUTOMER, 25. junija. V ljutomerskem okraju so se po vseh vaših dobro pripravili na teden matere in otroka. Prvi dan v tednu je bilo v okraju 14 otvoritvenih akademij, po vseh večjih centrih pa so bile razstave. Posebno lepo je urejena razstava na sedežu okraja v Ljutomeru. Uredili so tudi novo stroško igrišče v mestnem parku. Po vseh imajo prosvetni delavci in krajevne babice zdravstvena predavanja, ki se jih žene v velikem številu udeležujejo. Proslave v tednu matere in otroka bodo zaključili v nedeljo z okrajnim pionirskim dnevom. H. A.

PREVALJE, 25. junija. Za teden matere in otroka so se pripravili pionirji iz Les s tem, da so uprizorili trojejanke »Vaški pionirji«. Ljudje, ki so napolnili dvorano do zadnjega kotička, so bili zelo navdušeni nad igro, ki je slika vsakdanjega življenja pionirjev in se lahko iz nje veliko nauči. B. A.

V okraju Trebnje se je zvišalo število Zveze borcev za 1000 članov

TREBNJE, 25. jun. V času tekmovanja na čast V. kongresa KPJ so v trebnjskem okraju zvišali število članstva Zveze borcev NOV za 1000 članov. V nedeljo bodo na okrajni skupščini izvolili delegata za republiško skupščino, na Stari gori pri Blatnem klancu pa bodo imeli kulturno prireditev, na katero so vabljeni vsi, ki so se v času borbe zadrževali v teh krajih. S. F.

POZIV!

Obveščamo vse lastnike krompirišč in množične organizacije, da bo v torek 29. junija ponoven pregled krompirišč zaradi zatiranja koloradskega hrošča. — Vsi lastniki krompirišč in množične organizacije OF, AFZ, LMS in sindikati, naj se akcije udeležijo v čim večjem številu. Poverjenstvo za kmetijstvo in gozdarstvo MLO za gl. mesto Ljubljana

Skrb našega ljudstva in države za mater in otroka

Govor ministra za socialno skrbstvo LRS dr. Antona Kržišnika po ljubljanskem radiu

Ob začetku Tedna matere in otroka v LR Sloveniji je imel minister za socialno skrbstvo LRS dr. Anton Kržišnik govor po ljubljanskem radiu, iz katerega prinašamo glavne misli. Minister dr. Kržišnik je v svojem predavanju dejal:

»Kakor je bil lani, tako je tudi letos v vseh republikah naše zvezne države organiziran Teden matere in otroka. Ta teden je posvečen popularizaciji nalog vzgoje, socialne in zdravstvene zaščite matere in otroka, ta teden naj bi se pokazalo, kaj je naša ljudska oblast sama in ob podpori družbenih organizacij storila za mater in otroka. Ta teden naj bi se razločilo našim ljudem, predvsem materam, kakšen pomen ima pravilna vzreja in vzgoja otroka za naš narodni obstoj in bodočnost.

Skrb, ki jo naša ljudska oblast izkazuje materi in otroku, izhaja iz zavesti, da mati in otrok organsko povezujejo sedanost in bodočnost našega narodnega kolektiva, da vna junaštva in žrtve naših borcev in mučnikov v narodno-osvobodilni borbi, da vsi napor naših delovnih ljudi za popolno gospodarsko osamosvojitve in za izgradnjo socializma izgubijo svojo pravo vrednost in pomen, če si ne zagotovimo potemtoma, ki bo znalo varovati in dalje razvijati pridobitve naših borb, naporov in zmag. Le, če bomo našim ženam ob izvrševanju njihovega materinskega poklica nudili vso potrebno zdravstveno in socialno pomoč, če bomo iz otrok, ki so zaupani naši skrbi, vzgojili zdrav in krepak rod mladine, ljudi čvrstejšega značaja, prežete z idejami naše narodno-osvobodilne borbe in borbe, ki jo danes vodimo za popolno uresničitve socializma, ljudi, ki bodo oboroženi z vsemi pridobitvami znanosti in tehnike, si bomo zagotovili trajne temelje našega narodnega obstoja in srečne bodočnosti.

V polni zavesti pomena, ki ga ima zaščita matere in otroka za narodov obstoj in bodočnost je naša nova ljudska država v svojih ustavih, zvezni in republikah, prevzela do mater in otrok obsežne in veestranske obveznosti, ki naj bi jih izpolnili njeni zakonodajni in izvršilni organi. Vse te obveznosti je naša zakonodaja že izpolnila, čeprav nas ločijo od sprejetja ustave šele dve leti: Izdani so zakoni, s katerimi je urejena pravica zaposlenih žena do dopusta pred porodom in po porodu in pravica iz socialnega zavarovanja za primer nosečnosti in poroda. Urejena je preskrba vdov in otrok padlih borcev in žrtev vojne, urejeno je varstvo mladoletnikov v delovnem razmerju. Prav tako je skozli vsi našo zakonodajo dosledno izvedena izenačitve otrok, rojenih izven zakona z otroci, ki so rojeni v zakonu.

Nato je minister Kržišnik govoril o korenitih spremembah v odnosih otrok do staršev, do rodbine in do države, ki so jih prinesli zakoni o skrbništvu, o posvojitvi in o razmerju med starši in otroci in med drugim dejal:

»Varstvo otrok, njihova vzreja in vzgoja ni več stvar, ki bi se tikala zgolj njih samih in njihove rodbine. Varstvo otroka je postala v prvi vrsti stvar ljudske skupnosti, ki ima interese na tem, da se vse mladoletne osebe vzgojijo za zavedne državljane zveste ljudstvu in državi in da se usposobijo za aktivno udeležbo pri družbenem delu. Staršem se priznavajo roditeljske pravice samo dotle, dokler oni te pravice izvršujejo v skladu z intereso, ki ga ima država na pravilni vzreji in vzgoji otroka. Varstvo mladoletnikov in nadzoretvo nad njihovo vzrejo in vzgojo izvršuje država s pomočjo za to določenih organov: skrbniških organov. Ti organi so dolžni bdeli nad razvojem vseh mladoletnikov in storiti potrebne ukrepe, čim opazijo, da to zahtevajo koristi njihove vzgoje ali da je to potrebno za varstvo njihovih premoženjskih pravic in koristi. Če starši zanemarjajo vzrejo otrok ali če svojo roditeljsko pravico celo zlorabljajo, je skrbniški organ dolžan intervenirati v korist otroka.

Tudi vloga skrbnika je zdaj bistveno drugačna kot je bila po zakonodaji in praksi bivše države. Preje je v duhu kapitalistične ureditve in miselnosti bilo

težišče skrbništva na upravi varovančevega premoženja. Smatralo se je, da je skrbnikova glavna dolžnost ohraniti svojemu varovancu neokrnjene njegove ekonomske pozicije in koristi in se zato otrokom brez staršev, ki niso imeli premoženja, največkrat sploh niso postavili skrbniški. Danes pa je v skladu z izvršeno družbeno preobrazbo poudarek skrbništva na skrbi za varovančovo osebnost, na skrbi, da se varovanec razvije v koristnega člana družbene skupnosti, njegova imovina pa se smatra le kot sredstvo za doseg tega cilja.

Zakon o posvojitvi je navdahnjen z isto skrbjo države, da se zagotovi otroku tak razvoj, kakršnen ustreza njegovim koristim in koristim ljudske skupnosti. Posvojitveno pogodbo odobri skrbniški organ le, če ugotovi, da ima posvojitelj vse potrebne moralne in politične kvalifikacije in da je izključen vsak sum, da bo vzeti otroka za svojega zgolj zato, da ga izkoristi za svoje ozke osebne interese. Skrbniški organ je dolžan razvezati posvojitveno pogodbo, čim to zahteva posvojenčeva korist. Sicer pa ljudska oblast visoko ceni prispevek, ki ga dajo naši ljudski skupnosti ljudje, ki se iz čistih in plemenitih nagibov odločijo vzeti otroka, ki je brez prave roditeljske ali družinske zaščite, za svojega.

Državnega varstva v smislu ustave morajo biti deležni prav vsi mladoletniki, tako tisti, ki imajo starše, kakor tisti, ki jih nimajo. Skrbniški organi so dolžni skrbeti, da bo to varstvo živo in učinkovito. Oni so dolžni paziti, da niti en mladoletnik, če mu je ogrožen pravilen razvoj, ne ostane brez varstva. Še prav posebnega državnega varstva pa morajo v smislu izrecnih določb ustave biti deležni otroci padlih borcev in žrtev vojne in mladoletniki, ki so v delovnem razmerju; prvi zato, ker je to dolž naše narodne skupnosti nasproti onim, ki so padli kot borci ali mučniki za našo narodno osvoboditev, drugi pa zato, ker so to naši bodoči delovni kadri, ki bodo za nami stopili v fronto dela za popolno uresničitve socializma.

V skladu s pomenom, ki po ustavi gre rodbini v naši novi družbeni ureditvi, bi bilo želeli, da bi bili vsi otroci v svoji rodbini od strani staršev in drugih svojevredni vse tiste ljubezni in skrbi, ki bi jim zagotovila razvoj v koristne in zavedne člane družbene skupnosti in da skrbniški organ ne bi imel razloga in povoda v tem oziru kaj ukrepati. Najboljše jamstvo pravilnega razvoja otrok, zlasti v predšolski dobi je, če živijo v urejenih družinskih razmerjih, če imajo starše, ki so po svojih moralnih in političnih kvalitetah sposobni pravilno usmerjati njihov razvoj in če imajo tudi materialne možnosti za to. Lahko rečemo, da je že danes večina otrok pri nas deležna te normalne družinske skrbi in vzgoje.

Nato je minister Kržišnik poudaril, da se mora varstveno delo skrbniških organov osredotočiti predvsem na otroke, ki niso deležni normalne družinske nege in vzgoje, posebno pozornost pa morajo skrbniški organi posvetiti otrokom brez staršev in onim, ki iz katerih koli vzrokov nimajo možnosti pravilne vzreje in vzgoje.

»Dolžnost skrbniških organov — je dejal minister Kržišnik — je poskrbeti, da bodo tudi ti otroci deležni iste vzreje in vzgoje, kot bi jo imeli, če bi živeli v materialno dobro preskrbljeni družini in v družini z urejenimi osebnimi in rodbinskimi odnosi. Vse te otroke morajo skrbniški organi imeti v stalni evidenci in sami preko skrbnikov usmerjati njihov razvoj. Izvzeti ne smejo biti niti otroci, ki so jim starši zaradi izdajalskega ali drugačnega protiljudskega delovanja bili obsojeni ali pa so pobegnili v tujino iz strahu pred kaznijo za svoje zločine ali pa pod vplivom pehiože, ki so ji ob osvoboditvi zapadli zaradi svoje narodne in politične nezavednosti. »Tudi ti otroci so naši, oni niso odgovorni za zločine ali za zmote svojih staršev.« (Tito.)

Skrbnikiški organ je dolžan sam in s pomočjo skrbnika spremljati otrokov razvoj in mu nuditi vso potrebno pomoč

vse dotlej, dokler ne postane sposoben za samostojno delo in polkic.

V nadaljevanju svojega predavanja je minister dr. Kržišnik navedel ogromna finančna sredstva, ki jih naša država vlaga za materialno preskrbo, zdravstveno zaščito in vzgojo mladine, o čemer priča gosta mreža ustanov socialne in zdravstvene zaščite mladine, ki je nastala v treh letih po osvoboditvi.

»Vsega imamo v LRS 418 ustanov za socialno in zdravstveno zaščito mladine z nad 16.000 gojenci, ki so v teh ustanovah trajno ali prehodno oskrbovani. Se v teku te petletke bo zgrajen moderen dom za invalidno mladino s kapaciteto za 200 otrok, ki bo služil kot zbirna baza za socialno ogrožene otroke, preden se razporedijo v ustrezne domove, en dom za gluhohe otroke in 4 počitniški domovi. V tej petletki bo v Sloveniji zgrajen tudi zvezni mladinski dom oddiha za 200 otrok, ki bo poleg služil kot počitniški dom, čez zimo pa kot otroško okrevališče za otroke iz vseh republik Jugoslavije.

Tudi za izvendomsko zaščito otrok in mladine se izdajajo velike vsote. Tako je bilo izdano leta 1947 v samem resoru socialnega skrbstva LRS za potrebe izvendomske zaščite 20.323.000 din. Zdravstvene okrepitve v letnih počitniških kolonijah je bilo lani deležno v Sloveniji 13.327 otrok, letos jih bo pa še več.

Ob zaključku predavanja je minister Kržišnik navedel uspehe in pomanjkljivosti, ki se tičejo socialne zaščite matere in otrok in v zvezi s tem nakazal nove naloge.

»Uspehi, ki jih je dosegla naša nova država na področju zaščite matere in otroka — je dejal dr. Kržišnik — so veliki, če jih primerjamo s stanjem te zaščite v stari Jugoslaviji in v državah, kjer je državna oblast še vedno v rokah kapitalističnega razreda, ki le z nevoljo odtegne kak delič svojega profita za obče ljudske potrebe. Ti uspehi so tudi veliki, če jih gledamo skozli prizmo gospodarskih in finančnih možnosti naše mlade države. Nezadostni pa so ti uspehi, če jih vzporedimo z dejanskimi še nezadovoljenimi potrebami materinske in mladinske zaščite. Vse premajhno je še število ustanov materinske in mladinske zaščite in vsa premajhna je še materialna pomoč, ki so jo danes v stanu nuditi naši ljudski odbori zaščiti in preskrbi matere in mladine, ki je navezana na njihovo pomoč. Še vedno sto in sto otrok brez staršev, vzgojno zapuščenih, invalidnih, duševno defektnih, gluhohe in slepih otrok, ki bi bili potrebni domače zaščite, zlasti pa specialne vzgoje, čaka na sprejem v ustrezni dom ali ustanovo, ker nimamo zadostnega števila mladinskih domov in specialnih ustanov, medtem pa njihovo življenje poteka brez pravilne preskrbe in vzgoje. Naši skrbniški organi vodijo akcijo za zaposelitev kot učencev v gospodarstvu čim večje števila socialno ogroženih mladincev, ki so že končali osnovno šolo. Takih mladincev imamo prijavljenih do sedaj 914, od teh pa jih je bilo zaposlenih do sedaj le 290, ker ni zadosti vajeniških domov, v katerih bi se ta mladina namestila in bi izven delovnega časa bila primerno nadzorovana in vzgojena.

Potrebno bi bilo, da bi bila pri vsaki ljudski šoli šolska kuhinja in pri vsaki srednji šoli dijaška kuhinja za učence, ki prihajajo od daleč v šolo, in za učence, ki so doma slabo hranjeni. Imamo pa do sedaj v vsej republici 74 šolskih in dijaških kuhinj. Potrebno bi bilo, da bi bil pri takem podjetju, v katerem je zaposleno večje število žen z otroki, dom igre in dela in jasli. Pravtako bi bil potreben dom igre in dela v vsakem kraju, od koder dnevno odhaja na delo v razna podjetja in ustanove večje število žen. Imamo pa do sedaj le 58 domov igre in dela in le 4 otroške jasli. Prav tako je pomanjkanje po drugih ustanovah socialne in zdravstvene zaščite mladine. Pa tudi ustanove, ki jih že imamo, niso še na višini, ki bi ustrezala njihovim svrhi.

Ta kratek pregled nedostatkov soci-

OTROŠKI SEJEM NA PIONIRSKI PROGI

Odbor za proslavo tedna Matere in otroka priredi v nedeljo 27. t. m. ob Pionirski progi v Kosezah od 14. do 19. ure otroški sejem. Spored je naslednji:

I. Prireditve:

Ob 14. uri: 1. Godba H. Smrekar; 2. Maroltova folklorna skupina, izvajajo belokranjske plesje; 3. Tamburaški zbor; 4. Delavsko pevski aktiv poštinskih uslužbencev; 5. Plesni nastop baleta SNG (Smetana: Prodana nevesta); 6. Godba H. Smrekar.

Ob 16. uri: 1. Godba poštinskih uslužbencev; 2. Plesni nastop pionirjev Domov igre in dela; 3. Delavsko pevski aktiv poštinskih uslužbencev; 4. Maroltova folklorna skupina izvajajo gorenjske plesje.

Ob 18. uri: 1. Godba poštinskih uslužbencev; 2. Maroltova folklorna skupina izvajajo koroske plesje; 3. Godba poštinskih uslužbencev; 4. Folklorna skupina pionirjev osnovne šole Bežigrad; 5. Pionirski harmonikarski zbor Kajuh.

II. Pravišna hišica:

Pravilje bodo pripovedovali člani SNG, in sicer:

od 14. do 15. ure: Mežanova: Pravilja o Vanču in Lenki (Potrč), Cesar: Vesele dolenske zgodbe;

od 15. do 16. ure: Levstikova: Zgodbe o

Leninu (Konoov), Juvanova: Veliko pranje (Pantelejev); od 16. do 17. uri: Kovič: Trije hlapci (Milčinski), Lončina: Dimnikarčkova ereča (čarobna beseda); od 17. do 18. uri: Česenik: Vreča z belo moko, Kraljeva: Višnjevi drevored (Vasiljevska); od 18. do 19. uri: Zupan J.: Kurir V. čete (Copic), Kacičeva: Poldrugi Martin (Milčinski).

III. Skupinske igre:

Skupinske igre bodo na travniku ob baraki mladinske brigade Matije Maležiča in na centralnem prostoru v Kosezah. Pripravljene so naslednje igre: 1. metanje žog v tarče, 2. metanje kock v živalske glave, 3. strelišče, 4. we-sele štafete.

IV. Pionirsko taborišče:

Na jas ob Večni poti proti postaji Jelenov žleb bo IV. pionirska brigada postavila svoj tabor in pokazala pionirjem Ljubljane življenje in delo pionirskih brigad.

V. Partizansko taborišče:

Naši borci bodo pripovedovali dogodke iz partizanskega življenja.

VI. Fizikalne točke

BESEDA NAŠIH BRALCEV:

Kako delajo v revirnem vodstvu Guštanj

Guštanj, 25. junija. — Tovarišica Marija Božič in Matija Viferman, knjigovodji v revirnem vodstvu Guštanj, malomarno izorjajeta svoje delo. Odsotnosti šefa revirnega vodstva tovariša Dušana Pleška izkoristita priliko, da gresta iz pisarne na sprehod in celo pustita urad odprt. Čeprav ju je revirni vodja pri tem že zasačil in ju opomnil, se ne poljškata.

Tudi telefon izkoristijo uslužbenke revirnega vodstva za neuradne pogovore. Zadnjič so iz revirnega vodstva telefonirali nekemu tovarišu, da ga kliče sodišče in da se mora tam nemudoma javiti. Ker je tovariš berjel, je bil pripravljen takoj zapustiti delo in oditi na sodišče v Prevalje.

Poplave v vzhodni Srbiji

Zaradi močnega deževja v vzhodni Srbiji so nastale velike poplave v Nišu, deloma pa tudi v Leskovcu, Pirotu, Bebi Palanki, Knjaževcu in nekaterih vaseh zaječarskega okruga. Zaradi naraslih voda so ustavili železniški promet na progi Niš—Piroto. Po dosedanjih poročilih človeških žrtev ni bilo, kar je predvsem za štava ljudskih oblasti in Jugoslovanske armade, ki so takoj organizirale evakuacijo prebivalstva z ogroženih predelov. Takoj po poplavi je v prizadete kraje odpotoval predsednik vlade LR Srbije Blagoje Nešković z nekaterimi člani vlade LR Srbije. Zvezna vlada in vlada LR Srbije sta izdali ukrepe za pomoč priz-

detemu prebivalstvu. Ustanovili so tudi komisije, ki bodo ocenile gnotno škodo.

V Nišu voda včeraj ni več narasla. Ob 14. uri pa je začela padati. Organi ljudske oblasti, Jugoslovanska armada in množične organizacije pomagajo pri reševanju ljudi. Mestni odbor LF v Nišu je izdal včeraj jutraj proglaš vsem osnovnim organizacijam, naj takoj poskrbe za stanovanje in pomoč poplavljenemu. Poplavljenecem so poslali pomoč tudi kmetje iz bližnjih vasi, ki so dali na razpolago hrano, delovno silo in vozove za prevoz. Med prvimi sta dali pomoč vasi Gabrovac in Kamnica.

alne zaščite mater in otrok nam kaže, da čakajo naša oblastva, ki imajo na skrbi vzgoje ter socialno in zdravstveno zaščito mladine, še velike in težke naloge in odgovornosti. Te naloge bo mogoče izpolniti le, če bodo organi oblasti, ki jim je zaupana skrb za našo mladino: organi prosvete, zdravstva in socialnega skrbstva v vsakem oziru vkladili svoje delo in če se bodo oprli na veestransko podporo vsega našega ljudstva, organizacij in poedincev. Zaščita matere in mladine, vzgoja mladine in nje vključevanje v družbeno življenje ni stvar, ki bi se dala opraviti zgolj z izdajanjem administrativnih ukrepov in z birokratskim uporabljanjem izdanih predpisov. To je stvar, pri kateri mora sodelovati vse naše delovno ljudstvo.

Te pomoči delovnega ljudstva, njegovih organizacij in aktivistov je socialno skrbstvo dejansko tudi deležno in izdatni meri. To pomoč nam nudijo naše frontovske organizacije preko socialnozdravstvenih svetov, ki so organi za koordinacijo in organizacijo masovnih akcij socialne in zdravstvene zaščite, preko skrbniških svetov, ki pomagajo skrbni-

škim organom pri izvajanju individualne zaščite mladine in odraslih, ki so potrebni posebnega varstva države, preko patronatov, v katerih množične organizacije nudijo ustanovam socialnega skrbstva materialno pomoč ter pomoč pri kulturno-prosvetnem in politično-vzgojnem delu v ustanovah, preko Socialnega fonda, pri katerem se osredotočujejo vse akcije za nabiranje dopolnilnih materialnih sredstev izvendomske zaščite. Vsaka udeležena organizacija daje svoj prispevek k zaščiti matere in otroka v okviru vloge, ki jo ima v našem družbenem življenju.

Nade, ki jih polagamo v otroke, niso prazne. To nam dokazuje naša dorasajoča mladina, ki enako kot je nosila glavno breme naše narodno-osvobodilne borbe tudi danes stopa v prvih vrstah borcev v bitki, ki jo v okvirju Ljudske fronte pod vodstvom naše slavne KP z velikim Titom na čelu vodimo za našo gospodarsko osamosvojitve in popolno uresničitve socializma, s katerim bodo položeni trajni temelji občemu ljudskemu blagostanju in napredku.

Naši otroci — naša bodočnost!

OSEM ZLATIH KNJIZIC

MALA KNJIZNICA MARKSIZMA-LLENIZMA

Ko pišem te vretice, se pod okni mojega stanovanja že celo uro razlega veselo, dronjo, čvrsto in ljubezen do domovine izražajoče petje mladinskih brigad, ki odhajajo na prostovoljno delo. Bodi pozdravljena, mladina, naša vesela sedanost in srečna bodočnost! Pred mesoj na pisalni mizi pa leži kupček osmih drobni, a zlatih knjižic, ki jih je izdala Cankarjeva založba pod skromnim naslovom: »Mala knjižnica marksizma-leninizma«. Da, po obliki mala, drobna, Najdebelejša ima 70 strani. Po vsebini pa velika, bogata, globoka in temeljita. Avtorji knjižic znani velikani: Marx, Engels, Lenin, Stalin. Veliki, nedosegljivi, genialni učitelji in voditelji delovnega ljudstva vsega sveta, vseh dežel in vseh narodov. Prav za prav Marksove knjižice, na kateri bi bilo natisnjeno njegovo ime kot ime avtorja, ni. Toda vse so napisane v duhu njegovega nauka in polne citatov, vzeti iz njegovih spisov.

Knjige na kupčku niso razvrščene po času, v katerem so bile izdane. Pametna glava jih je razvrstila po vsebini in se mi zdi, da je opravila to delo kar dobro. Prva obsega znameniti Engelsev spis o Vlogi dela pri preobrazbi opice v človeka. V tem episu, ki ni končan, nam Engelse v izredno popularni obliki razlaga odlično vlogo dela v procesu oblikovanja človeka, razlaga nam, kako se je s pomočjo dela iz opice počasi razvi-

jal človek. Proces tega nastajanja človeka nam odkriva vso velepomembnost, vso veličino dela, o katerem govori Engelse, da je prvi osnovni pogoj vsega človeškega življenja. Da, delo, samo delo je moglo ustvariti človeka. Še bolje bo, če rečemo, da je človek z delom ustvaril samega sebe. To ni ponizevanje, marveč je visoko priznanje človeku, najvišje priznanje delu in človeku. Hkrati pa je to tudi edina možna rešenica o izvoru človeka Sicer pa — berite!

Druga knjižica obsega spis V. I. Lenina »O Marxu in marksizmu«. Lenin nam tu govori o Marxu, o njegovem nauku, o filozofskem materializmu, o dialektiki, o materialističnem pojmovanju zgodovine, o Engelse, o treh izvornih in treh sestavnih delih marksizma itd. Branje te knjižice bo olajšalo razumevanje Engelsevga spisa o vlogi dela pri preobrazbi, pri nastajanju človeka. Seznanila bo bralca o Marxovem ekonomskem nauku, o vrednosti in o večvrednosti. Za naše mlade, pa tudi za starejše bo poučno tudi spoznanje se z revizionizmom marksizma, proti kateremu se je Lenin posebno boril. Naši tečajniki bodo našli v tej knjižici celoten spis o treh virih in o treh sestavnih delih marksizma, ki ga potrebujejo pri svojem študiju. To ni, marker bi si kdo napačno mislil, kak markistični katekizem, katerega se naučiš na pamet in ti ni treba potem nič več mi-

sliti in ti je celo prepovedano misliti o tem, kar je v katekizmu napisano. Knjižica komaj uvaja bralca v študij marksizma-leninizma in uči človeka misliti, poglabljati se v dolge in zamotane procese nastajanja raznih ustrojev človeške družbe. Knjižica zasluži častno mesto na delovni mizi vsakega naprej strmečega borca za pravično in srečno človeško družbo.

V tretji knjižici nam J. V. Stalin razlaga razlike med anarhizmom in socializmom. »Anarhizem in socializem«, tako se glasj naslov knjižice, ki je pisana v obliki polemike proti ruskim in ostalim anarhistom. Polemika proti anarhistom je za nas bolj informativnega značaja. Kakih posebnih anarhističnih struj v delavskem gibanju in v literaturi pri nas ni bilo. Vendar je anarhistično misljenje tipično za malomeščanstvo in živi podzavestno v takih slojih povsod. A med to polemiko in v njeni obliki nam nudi Stalin v svojem episu bisere o dialektični metodi, o materialistični teoriji in o proletarskem t.j. o znanstvenem socializmu. Bralcem bo pomagal obogatiti in poglobiti njihovo znanje o marksizmu, ki je zopern anarhistični, kakor vsaki drugi nevednosti, kakor vsem duševnim lenuhom.

V knjižici »Imperializem in razkol v socializmu« nas V. I. Lenin seznanja o vzrokih odvratne zmage oportunitizma, ali socialšovizma in vretih socialne demokracije. Poznati te vzroke, ki so v imperialističnem razvoju kapitalizma, je dolžnost vsakega komuniste. V obliki polemike proti Kautskemu in drugim oportunistom II. internacionale nas Lenin seznanja v knjižici z nujnostjo kapitalističnega razvoja v imperializem, ki je gnijajoči, umirajoči kapitalizem, iz katerega nujno vodi pot samo v socializem.

Naslednja knjižica je Leninov spis »O državi«. Gre tu za Leninovo predavanje na univerzi Sverdlova v Moskvi 11. julija 1919. V predavanju razlaga Lenin v strnjeni obliki nastanek, vlogo in zgodovinsko usodo države in njenih organov. Predavanje je strnjeno izvleček iz njegovega spisa o državni revoluciji.

Bo dobrodošla vsem, ki se želijo seznaniti s tem, kako in zakaj je država morala nujno nastati, in kako bo nujno odmrila, ko bodo nehali obstajati vzroki, zaradi katerih je nastala. Če upoštevamo dejstvo, da ima pri nas ljudstvo državno oblast v svojih rokah, bomo tudi priznali, da ima naše ljudstvo pravico vedeti o državi vse, kar je potrebno. To knjižico posebej toplo priporočamo.

Leninovo delo »O pravici narodov do samoodločbe« razlaga način marksistične rešitve narodnega vprašanja v vsaki posamezni zgodovinski dobi. Kajti kakor na vsako družbeno vprašanje, tako gledajo marksisti zgodovinsko tudi na narodno vprašanje. V tej knjižici polemizira Lenin z Rozo Luksenburg, ki je zavzemala napačno stališče v narodnem vprašanju in zlasti glede pravic narodov do samoodločbe, ki je za narode absolutna in glede stališča marksistov do nacionalnih gibanj. Spis potrjuje pravilno postopanje naše osvobodilne borbe pri rešitvi narodnega vprašanja v Jugoslaviji.

Naslednji dve knjižici sta: Leninova »O združnitvi in o delu na vasi« ter Stalinova »Nove razmere, nove naloge gospodarske graditve«. Obe dobrodošli našim združnikom in vsem našim aktivistom, ter ju toplo priporočamo.

Toplo priporočamo vsem vseh osem do sedaj izšlih knjižic, ki bodo pripomogle vsem našim ljudem poglobiti svoje marksistično znanje in spoznati se z načinom, kako marksisti rešujejo najvažnejša vprašanja.

Previdi so v splošnem dobri. Le tu pa tam naletiš na napake, ki včasih kvarijo smisel, in katerih si ne bodo mogli vedno vsi bralci sami popraviti. Čeprav gre včasih le za tiskovne napake, ali pa za nerednosti pri lomljenju tiskovnega stavka.

Nedostatek se mi zdi tudi, da prevajalci niso čutili potrebe pojasniti nekaterih tujk, in da niso zbrali kot dodatek knjigam pripombe o osehah, o katerih avtorji govore in ki so naši novi generaciji, pa ne samo novi, nepoznana. Take pripombe bodo v prihodnjih knjigah še bolj potrebne.

Ob obsodbi tržaških antifašistov

Imperialistično sodišče v Trstu je v četrtletni obsodbi sekretarja SLAU in OF Branka Babiča in bivšega odg. urednika Primorskega dnevnika Dušana Hreščaka na 82.000 lir denarne kazni, Albina Godina na 72.000 lir, odg. urednika Primorskega dnevnika Stanislava Renka pa na 2.800.000 lir denarne kazni.

Vsi ti tovariši so bili obsojeni, ker so se kot predstavniki tržaškega ljudstva dosledno borili za izvajanje mirovne pogodbe in ker so bili najdoslednejši poborniki povojne izgraditve miru. Nastopali so proti terorističnim in špijnskim grupacijam, ki povzročajo stalne nemire in ne-rede na Tržaškem ozemlju, in proti vsem listim reakcionarnim krogom, na katere se je naslanjal Mussolini pri svojem napadu na Jugoslavijo.

Ze s samim dejstvom, da je anglo-ameriška okupacijska uprava postavila pred sodišče predstavnike napredne misli na To, je ponovno dokazala, da krši sklepe mirovne pogodbe in da je v njenem interesu oživiljanje fašizma. Kajti okupacijska uprava ni postavila pred sodišče nobenega predstavnika vojnoujaškega in sovističnega tiska, niti ne nobenega terorista, ki iz dneva v dan terorizirajo tržaško ljudstvo. Ni slučaj, da je bil že takoj naslednji noč po obsodbi izveden načrten bombni napad na sedeže Enotnih sindikatov v ulicah Imbriani, Zonta in Monfort.

Tudi takrat, ko so vladali v Trstu duševni prefekti, so razna »tribunale speciale« obsojala protifašiste, skvadrinske bande pa so z bombami napadle delavske organizacije, toda zmagalo je ljudstvo, Mussolinija pa so obesili v Milano. Kakor pa vse kaže, so se razni ameriški generali in njihovi hlapčiči malo naučili iz zgodovine. S silo in terorjem ni še nihče premagal ljudstva. In če mislijo angloameriški kolonizatorji, da so s temi obsodbami zatrli revolucionarno zavest tisočev in tisočev antifašistov, ki se tako dosledno bore za mir, potem so se ušeli. Tovariš Babič jim je jasno povedal: »Naša borba se nadaljuje kljub obsodbam!«

Teroristi vrgli bombe v zgradbo KP v Trstu

Trst, 25. junija (Tanjug). Reuter poroča, da so predvečerašnjim v Trstu vrgli dve ročni bombi v zgradbo, v kateri so pisarne Komunistične partije Tržaškega ozemlja.

Številne delavske stavke v Italiji

Rim, 25. jun. (Tanjug). AFP poroča, da je italijanska generalna konfederacija dela (CGIL) sklenila, da bodo industrijski delavci 2. julija po vsej Italiji stopili v poldnevno protestno stavko, ker je konfederacija in-dustrijske zavrnila delavske zahteve za zvišanje plač in družinskih doklad.

United Press poroča, da je nacionalna federacija delavcev živilske industrije sklenila, da bo 26. t. m. nad 100.000 delavcev živilske industrije po vsej Italiji stopilo v protestno stavko, ker vlada ne rešuje problemov prehrane, industrije in delavstva.

Reuter poroča, da je 23. t. m. v Napoliju policija napadla 15.000 brezposelnih delavcev, ki so pred prefek-turjo demonstrirali proti brezposelnosti. Ranjenih je bilo 17 oseb. Policija je aretirala številne brezposelne delavce.

Delavska zbornica v Pisi je danes razglasila splošno stavko v vsej pokrajini v protest proti odpustitvi 1100 delavcev tovarne vžigalic »Putignano«. V znamenje solidarnosti bodo delavci te industrije eno uro stavkali v vsej državi.

V Modeni so 24. t. m. delavci vseh strok priredili enourno splošno protestno stavko, ker so lastniki metalurške tovarne »Fonderie« odпусти-li delavce in zaprli tovarno.

Delavska zbornica v Trevisu je razglasila splošno stavko v protest proti lastnikom tovarne »Apiani«, ki so odstranili iz tovarne delavsko komisijo.

23. t. m. je pričelo stavkati nad 30.000 poljedelskih delavcev province Piacenza, ker zemljiški posestniki ne priznavajo pred kratkim sklenjene delovne pogodbe niti drugih pravic poljedelskih delavcev.

Delavci milanskih podjetij »Isota Fraschini«, »Metallurgica Carlo Beccici« in »Radnic« v Milanu 22. t. m. niso

DENARNA REFORMA V SOVJETSKI OKUPACIJSKI CONI

Prebivalstvo sovjetske cone je z navdušenjem sprejelo odlok maršala Sokolovskega

Več tisoč delavcev Berlina je demonstriralo proti razbijaški politiki okupacijskih oblasti

Berlin, 25. junija. (Tanjug.) Prebivalstvo sovjetske okupacijske cone Berlina je navdušeno sprejelo vest o objavi odredbe maršala Sokolovskega o izvedbi denarne reforme v sovjetski okupacijski coni. Na nemški narodni svet in sovjetsko vojaško upravo prihajajo vsak dan od demokratičnih množičnih organizacij in kolektivov industrijskih podjetij številne resolucije, v katerih se priznava demokratični in socialni značaj reforme in njen velik pomen za stabilizacijo gospodarstva sovjetske cone in zaščito prebivalstva pred posledicami ločene denarne reforme v zapadnih okupacijskih conah. V resolucijah se obsoja poskus zapadnih okupacijskih oblasti, da bi svoje sektorje Berlina vključile v denarno reformo zapadnih con in izraža upanje, da bo denarni sistem vzhodne okupa-cijske cone postal nekega dne denarni sistem združene Nemčije.

Parlamentarna skupina enotne socialistične stranke je v zvezi z denarnim položajem v Berlinu podala izjavo, v kateri je med drugim rečeno:

»Te dni se odloča usoda Berlina in njegovega prebivalstva. Zapadne okupa-cijske sile so poteptale potsdamski sporazum, ki je podlaga za politično in go-spodarsko enotnost Nemčije. Z izvedbo ločene denarne reforme so dokončno raz-delile Nemčijo. Berlin je v sestavi so-vjetske okupacijske cone in ne more ži-vevi brez gospodarske povezanosti s to cono. Uvedba posebnega ali dvojnega denarja v Berlinu bi izzvala gospo-darsko zmedo. Kdor zastopa to rešitev, dela proti interesom Berlina, je sovraž-nik prebivalstva Berlina. Sedanja ve-čina v mestni upravi in njeni naredbo-davci v New Yorku in Londonu so do-kazali, da jih sploh ne zanima življe-nje in obnova Berlina, marveč da ima-jo Berlin samo za mostičke proti de-mokraciji.«

Vest o glasovanju socialnih demokra-tov in predstavnikov meščanskih strank proti uvedbi enotnega denarja v Berlinu je povzročila veliko nezadovoljstvo in ogorčenje pri delovnih ljudeh in pre-bivalcih Berlina. Več tisoč delavcev iz vseh sektorjev Berlina se je zbralo pred mestno skupščino in je pozno v noč demonstriralo proti razbijaški po-litiki zapadnih okupacijskih oblasti ter zahtevalo njihovo umakitev iz Berlina. Prav tako so bili protestni mitingi v

številnih berlinskih podjetjih, na katerih so delavci odločno odklonili uvedbo zapadno-nemškega denarja v Berlinu.

V zvezi z manevri zapadnih okupa-cijskih sil, da izvedejo v zapadnih sek-torjih Berlina separatno zapadnonemško denarno reformo, piše diplomatski ured-nik časopisa »Humanité« Pierre Cour-tade, da se poslužujejo zapadne sile pri tem skrajnega izsiljevanja in da je njihova odgovornost za dogodke v Berlinu očitna. Zapadne sile so raz-kosale Nemčijo, ustanovile zapadnonem-sko državo s prestolnico v Frankfurtu, sedaj pa hočejo razširiti ta sistem na vso Nemčijo, v Berlinu pa sestavi vlad-vo njihovega tipa. Svetovna javnost za to ravnanje ne najde opravičila — kon-čuje Courtade.

Poročila iz naših krajev

TEDEN GOZDARSTVA V JESENISKEM OKRAJU

JESENICE, 25. junija. — Teden gozdarstva v jeseniškem okraju uspešno poteka. Ze v nedeljo so kljub slabemu vremenu dosegli dobre delovne uspehe. Do torka je sodelovalo v te-dnu gozdarstva že 989 prostovoljcev, ki so delali 3583 ur. Pri delu so sode-lovali srednješolci z Jesenic ter voj-ni invalidi, ki so na okrevališču na Bledu. Posekali so 928 m³ lesa, spravili iz gozda s kamionom 896 m³ in z voz-niki 231 m³ ter našagali 575 m³ celuloz-nega lesa. Naložili so 40 vagonov desk in 661 m³ celuloze.

Nadalje je sodelovalo 98 članov Fronte jeseniškega okraja, ki so de-lali 752 ur. Iz počitniškega doma v Bohinjski Bistrici je sodelovalo 95

ljudi, ki so delali 570 ur. Sodelovalo je 41 voznikov. Zelo dobro se je izka-zala Brnetova skupina iz Ilirske Bis-trice, ki je delala tudi po 16 ur dnevno.

Se večjih uspehov pa je pričako-vati v prihodnjih dneh. Prostovoljci se vedno znova prijavljajo in največjo udeležbo je pričakovati v nedeljo.

Boj. BOHINJ, 25. junija. — V tednu gozdarstva prostovoljno sodelujejo tudi člani sindikatov in mladinci, ki pre-življajo svoj redni dopust v Bohinju. 22. t. m. je kakih 50 ljudi naložilo 18 m³ hlobovine. Čeprav uživajo do-pust, hočejo pomagati, da bo teden gozdarstva dobro uspel. — V. S.

UČENCI V GOSPODARSTVU RAZSTAVLJAJO IZDELKE

KRANJ, 25. junija. — V obrtni šoli so odprli vzorno urejeno razstavo ročnih del obiskovalcev šole. Posebno pozornost vzbujajo ročni kovinski izdelki iz industrijske šole tovarne »Iskra« ter ročna dela učencev čevljarске pro-dukтивne zadruge in zadruge »Pre-šeren«. Prav dobri so tudi izdelki mi-zarske obrti.

V dvorani je razstavljena tudi pre-hodna zastavica Glavne direktcije zvezne elektroindustrije, ki si jo je letos priborila industrijska šola »Iskra« v Kranju kot najboljša v Jugoslaviji.

Martel. ROGASKA SLATINA. — 25. ju-nija. — Steklarska industrijska šola v Rogaski Slatini je prva šola te stro-

ke v naši državi. Obiskuje jo 45 učen-cev iz vseh republik. Namen šole je, da vzgoji v steklarski industriji nove strokovnjake. V nedeljo 27. t. m. bo v gimnaziji Rogaske Slatine razstava uspehov prvga leta. Razstavljeni bo-do predmeti iz stekla, ki so jih dijaki sami napihali v brusilnici ter jih okra-sili z lepimi vzorci po narodnih moti-vih. — J. B.

BRASLOVČE, 25. junija. — Stro-kovna nadaljevalna šola iz Braslovče je na dan učencev v gospodarstvu so-delovala na razstavi v Celju z 28 pre-dmeti vseh strok. Vsi učenci te šole so se obvezali, da bodo odšli za mesec dni na delovno akcijo na progo Du-tojle-Šezana. — P. D.

FIZKULTURA

Fizkulturene brigade so pripravljene za nastop v Pragi

Fizkulturene, ki bodo nastopili na vse-sokolskem zletu v Pragi, dne 3. julija, je ta teden čisto motilo deževno vreme v pri-pravah. Poslednje dni so vadili najtežje dele sestave »borbe«, »Turškega marša« in »valč-ka«, a prav tako so vadili do potankosti »kolo«. Ker so bili zelo disciplinirani in ni nihče neopravičeno izostajal, so te lahko rešeno generalne vaje potekale uspešno. Prehodno zastavico je kot najboljša v vadbi, kulturno prosvetnem delu in disciplini v te-kočem tednu, dobila IV. brigada. Kadar je bil dež, so se fizkultureniki še bolj intenzivno posvetili kulturno prosvetnemu delu in posebno poznavanju češkoslovske repu-blike, njeni geografiji, zgodovini in politi-čni situaciji, se učili osnovno znanje jezika in reševali notranje probleme brigad. V ta-borišču so se že začele tehnične priprave za potovanje v Prago. Vse brigade so že dobile uniforme in vadbene obleke. Fizkul-turniki in fizkulturenice bodo nosili okras-ne sive enotne obleke z epoletami. Vadbene kostumi fizkulturenic so plava barve in iz čiste svile.

Prijavljanje za ljudsko posojilo je v ne-katerih četah 100 odstotno in obsega iz du-va v dan večje število brigadirjev, ki se zavezujejo povprečno za 1900 din, kar je velika številka. Če pomislimo, da so to ve-čina mladinci in mladinke, delavska in študentska mladina.

Med drugim se je končalo tekmovanje v mnogobojju. Kjer so brigadirji pokazali vsestransko fizkulturno sposobnost. Tako je Stojanović Nikola skočil v daljino 6,19 m.

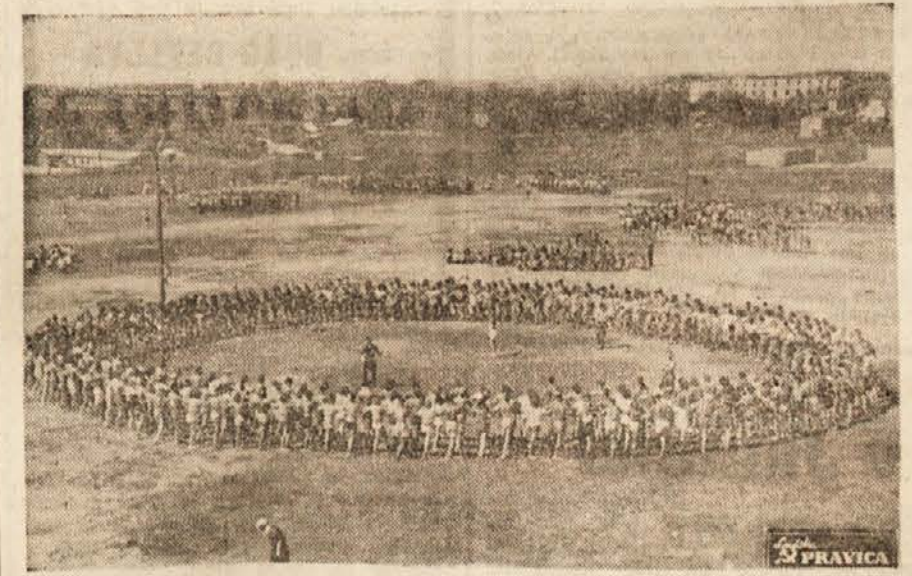
Zlata Jeras in Dolores Bar sta skočili 4,25 m in tekle 60 m 8,8 sek., a Sonja Sima celo 8,5 sek. Poleg tega, da je prosvetno delo zelo živahno, pa imajo fizkultureniki priliko, da si ogledajo razne filme »Slavica«, Fiz-kulturna parada v Moskvi, itd.), a obisku-jejo jla razna sindikalna umetniška dru-štva, ki jim prirejajo koncerte na samem stadionu (tako n. pr. KUD »Joža Moškrič«).

V ponedeljek je Triglav film snemal raz-ne prizore iz tekmovanja v mnogobojju. Se-veda poteka vse to delo, vse življenje v taborišču med pesmijo v veselem razpolože-nju. Učenje pesmi »Druge mladosti«, »Kolas«, »Običaj dir« in »Polet pesmi, ki govora o herojski borbi in delovnem poletju Jugoslo-vanskega ljudstva, uspešno napreduje.

Brigade odpotujejo iz Ljubljane v treh posebnih transportih v torek zgodaj zjutraj. Prva formacija odpotuje ob 2.55 minut. Čez pol ure nato odide drugi vlak, a tretji okoli pete ure zjutraj. Vsi vagoni bodo lepo okra-šeni s transparenti. Potovali bodo čez Ce-lje in Pragersko do Kotoribe in od tam čez Madžarsko. V sredo zjutraj bodo transporti prispeli na češko mejo pri Bratislavi, a okoli 16. ure popoldne bodo prispeli vsi transporti skupaj v Prago.

Danes, v soboto ob 18. uri bo na Kon-gresnem trgu miting vseh fizkulturenih bri-gad, na kar opozarjamo ljubljansko občin-stvo.

Jutri v nedeljo ob 17.30 bo nastop vseh brigad na vežbišču ob Linhartovi cesti, kjer pa ni več prostora kot za 10.000 gledal-cev. (Op. urednika).

Z vadišča ob Linhartovi cesti: fizkultureniki vadijo kolo

VELIK FIZKULTURNI NASTOP

naših brigad pred odhodom na XI. vseslovanski zlet v Prago bo v nedeljo 27. t. m. ob 17.30 na vadišču ob Linhartovi cesti

MLADINSKO NOGOMETNO PRVENSTVO FLRJ

Ljubljana, 25. junija. Z današnjimi tek-mami je bil zaključen prvi del državnega mladinskega prvenstva FLRJ v nogometu, ki je bil razdeljen v dve tekmovalni sku-pini. Tekmovanje se bo nadaljevalo v ne-deljo dopoldne ob 9. in popoldne ob 15., ko bodo na sporedu finalne tekme.

I. skupina

Enotnost : Vardar 1:0 (0:0)

Z lepo in boljšo igro je premagalo mo-štvo Enotnosti mladince Vardarja iz Skop-lja s tesnim rezultatom 1:0 (0:0), ki bi pa bil ob večji preciznosti ljubljanskih napa-dalcev lahko še višji. Edini gol tekme je zabil v 33. minuti Elmer iz enajstmetrovke. Sodil je odlično Rakič iz Beograda.

Sluga : Budućnost 1:0 (1:0)

Mladinci Sluge so v najlepši tekmi pr-venstva premagali poštvovalno moštvo Bu-dučnosti iz Titograda prav tako s tesnim rezultatom 1:0 (1:0). Moštvo Sluge je igra-vo tehnično in taktično zelo dobro, prav tako pa tudi mladinci Budućnosti niso igra-

li slabo. Tekmo je sodil Luce Žitnik iz Beo-grada.

Table with 2 columns: Team, Goals. Rows: Sluga (3), Vardar in Budućnost (3), Enotnost (3).

Češkoslovaška lahkoatleta Zastopek in Čevona

Praga, 25. junija. V sredo so končali v Pragi pred približno 25.000 gledalci lahko-atletski troyob Češkoslovaška — Madžarska — Holandija kakor tudi lahkoatletski dvo-boj žena Češkoslovaška — Poljska. V vseh tekmovanjih so zmagali Čehi. Rezultati: Češkoslovaška — Poljska (ženske) 50:41. To je prva zmaga češkoslovskega lahko-atletin nad Poljakinjami. Češkoslovaška — Holandija 106:82. Češkoslovaška — Madžarska 102:88. Madžarska — Holandija 112:76. V tekmovanju na 5000 m je postavil najboljši češkoslovaški atletik Zastopek najboljši letošnji čas na 5000 m 14:10. Vlastav Čevona, nov češkoslovaški rekord na 1500 m v sve-točnem času 3:49,4.

Balkansko-srednjeevropski šampionat v košarki

Sofija, 25. junija. Včeraj so v Sofiji na-daljevali s tekmami za balkansko-srednje-evropsko prvenstvo v košarki. Rezultati tekem so: Rumunija — Poljska (ženske) 34:18 (11:9), Češkoslovaška — Al-banija (moški) 139:5 (60:2), Madžarska — Trst (ženske) 71:5 (25:2), Češkoslovaška — Al-banija (ženske) 148:2 (71:1), Bolgarija — Jugoslavija (moški) 33:27 (18:9), Rumunija — Poljska (moški) 43:27 (20:12), Madžarska — Trst (moški) 36:15 (15:8).

Teniški turnir v Wimbledonu

Wimbledon, 25. junija. Četrta dan wimble-donskega turnirja se je število udeležencev v igrah posameznikov zmanjšalo na 16. Ne-dvomno je bil to najbolj razburljiv dan. Najzanimivejša je bila igra med Mottramom (Britanija) in Cucullinjem (Italija), ki je senzacionalno izločil češkoslovskega prvaka Drobnjca. Čeprav je imel Cuculli v četrtem setu 4 dobre žoge, je Mottram uspe-lo zmagati z rezultatom 6:8, 6:3, 10:12, 9:7 in 6:2.

Prav tako zanimiva je bila tudi igra na igrišču št. 1, kjer se je Jugoslovjan Mitšič srečal z Američanom Falkenbergom. To je bila serija močnih žog, in ker je imel Ame-ričan nekoliko več sreče, je zmagal z re-zultatom 5:7, 6:3, 4:6, 6:3 in 6:4.

Drugače Jugoslovana Palado je izločil Asboth (Madžarska) s 6:3, 6:4 in 6:4. Parker — Kemp (Irski) 6:6, 6:1, 6:0; Bron-wich — Černik 6:4, 6:1, 6:2; Sturges — Mo-rea 7:5, 6:4.

V sredo sta igrala Mitšič in Palada proti enemu najboljših ameriških moških parov T. Brownu in Mulloyu. Zmagala sta Ame-ričana z 8:6, 6:3, 6:4.

SAH

Mednarodni turnir v Marijskih Laznih

V nadaljevanju prekinjenih partij iz XII. kola je Steiner po dolgi borbi v končni del v 72. potezi premagal ing. Vidmarja. Barca za je premagal Holtnika, Troianescu Foltys, Opočensky Müllerja in Tartakower Stuehlka.

V sredo so igrali XIII. kolo. Sajtar je premagal Tartakowerja, ki je nepotrebno forsiral igro. Podhorny je premagal Stueh-lka, Zita pa Müllerja. Partija Golombek — Foltis se je končala remis. Vse ostale partije so bile prekinjene. Vidmar je proti Richterju dobil zmagovito napad, toda z napadno žrtvijo figura je prišel v slabšo po-zicijo. Steiner ima proti Pireu dva možna kmeta za kvaliteto in bojšo pozicijo. Barca ima boljše pozicije proti Stoltzu, Prins proti Opočenskemu, Gawlikovski proti Troja-nescu in Janowski proti Rohačku.

V četrtek so igrali prekinjene partije iz XIII. kola. Partija Richter — Vidmar se je končala v 71. potezi neodločno. Čeprav je imel figuro več, ni našel Richter možnosti za zmago in je ponudil remis. Steiner je izkoristil materialno premoč proti Pireu in zmagal z napredovanjem prostih kmetov v 60. potezi. Barca je imel ob prekinitvi s Stolcem dobro pozicijo, vendar je v nadaljevanju prekoračil čas in izgubil. Prins je premagal Opočenskega, Gawlikovski Troja-nesca in Janowski Rohačka.

Stanje po XIII. kolu: Steiner 9½, Ing. Vidmar. Stoltz in Janowski 8½, Pire in Barca 8, Foltys in Podhorny 7½, Tartako-ver, Opočensky in Sajtar 7, Golombek 6½, Gawlikovski in Trojanescu 5½, Rohaček 4½, Richter in Zita 4, Müller in Stuehlk 3½.

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje dne 25. junija: Jugoslavija leži v zaledju področja nizkega zračnega tlaka, s središčem nad Ukrajino, zaradi česar teče hladnejši severozapadni zračni tok, ki ustvarja pod učinkom izredno nizkih vi-sinskih temperaturnih pogojev za razvoj po-poldanskih ploh.

Vremenska napoved za soboto 26. junija

Spremenljivo deloma sončno, sicer kra-jevne plove, oziroma nevihte, predvsem po-poldna.

